

The Bancroft Library

University of California • Berkeley

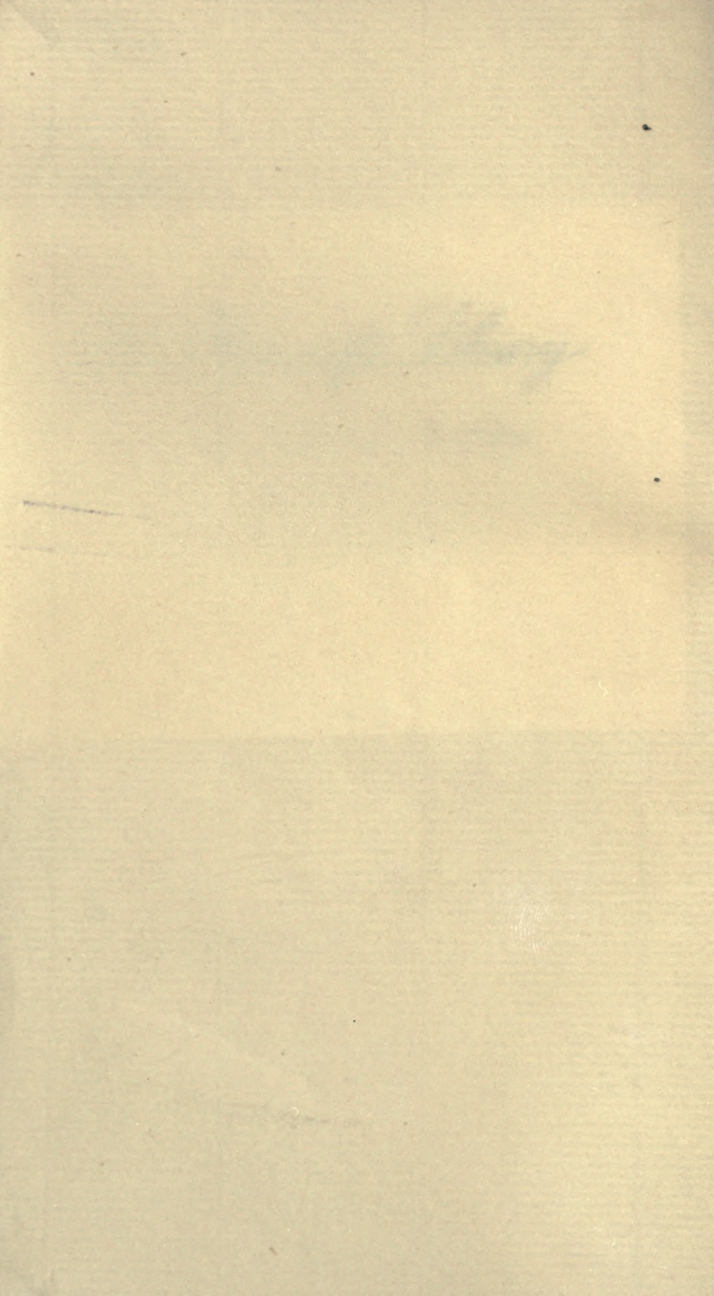
Gift of

MISS ANNE AVAKIAN

471.57

~~\$4.00~~

==

Digitized by the Internet Archive
in 2008 with funding from
Microsoft Corporation

A
G R A M M A R
ARMENIAN AND ENGLISH

BY
P. PASCHAL AUCHER

AND
L O R D B Y R O N

VENICE

PRINTED IN THE ARMENIAN MONASTERY OF ST. LAZARUS

—
1873

GRAMMAR

Grammar teaches the art of speaking and writing correctly.

Human discourse is formed of letters, syllables and words.

Letters are the elements of a syllable.

A syllable is either one letter, or the union of letters.

A word is one or more syllables, which express some thing.

The union of words to explain our thoughts completely is called discourse.

The harmony of words with the rules of Grammar is called Syntax.

EXAMPLE OF READING

THE LORD'S PRAYER

Հայր մեր որ յերկինս, սուրբ եղիցի
 Hāyr myer wor hyergins, soorp yeghitzi
 անուն քո. եկեսցէ արքայութիւն քո.
 ānoon ko; yegestzē ārkāyootune ko;
 եղիցին կամք քո որպէս յերկինս եւ յերկ-
 yeghitzin gamk ko worbēs hyergins yev hyerg-
 րի: Զհայ մեր հանապազօրդ սուր մեզ
 ri. Ezhātz myer hānābāzort door mez
 այսօր: Եւ Թող մեզ զպարտիս մեր. որպէս
 āyssor; yev togh myez ezbardis inyer, worbēs
 եւ մեք Թողու՛ք մերոց պարտապանաց. եւ
 yēv myek toghoomk myerotz bārdābānatz; yev
 մի ասնիր զմեզ 'ի փորձութիւն, այլ փրկեա՛
 mi dānir ezmyez i portzootune, āyl pergiā
 զմեզ ի չարէն: Զի քո է ար-
 ezmyez i tchārēn. Zi ko ē ar-
 քայութիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս
 kāyootune yev zoroootune yev pārk hāvidyāns.

ամէն:

amēn.

So also when in the beginning of a word the same consonant is doubled, as, շշուկ (շշուկ) *shushoog*. կկոց (կկոց) *gugotz*.

When the liquids շ, շ, ր, are at the end of a syllable after another consonant, they have equally in the pronunciation the letter շ, as, մուկն (մուկն) *moogun*. աստղ (աստղ) *asdugh*. դուստր (դուստր) *toosder*.

But not when they precede the consonant, as, դունտ, *coond*. աղտ, *aghd*. կարգ, *gark*.

Likewise when the consonants are different, as, թուղթ, *tooght*. սուրբք, *soorpk*. հողմք, *hoghmk*.

In the beginning of many words between two consonants the letter շ is understood in the oblique cases instead of another vowel of the nominative case, as, ձուկն, *tzoogun*. ձկան (ձկան) *tzugan*. միշտ, *mishd*. մշտակայ (մշտակայ) *mushdaga*.

FAMILIAR ABBREVIATIONS

ամ	ամենայն.	թէ or է	թեհէ.
յի	այսինքն.	թք or ք	թեամք.
ած	Աստուած.	ի վր	ի վերայ.
այ	Աստուծոյ.	կմ	կամ.
ալ	Աստուծով.	Յս	Յիսուս.
բնմ	բազում.	նր	նորա.
դր	դորա.	նմնէ	նմանէ.
եղ	եալ.	նք	նորա.
եւ	եւ.	նյ	նոցա.
եւ	եւ այլն.	նս	նոսա.

լ	ընդ.	ոն	որպէս.
ը	ըստ.	նոյ or ն	պէս.
թի or ի	թիւն.	որ	սորա.
թէ or է	թեան.	ամ	ամանէ.
սք	սորա.	վո	վասն.
սց	սոցա.	վոյ	վասն որոյ.
սցէ	սոցանէ.	տր	տէր.
սբ	սուրբ.	տն	տեառն.
սբյ	սրբոյ.	ք	քան.
սբց	սրբոց.	Քո	Քրիստոս :

WORD

A word is an articulate sound expressive of our ideas.

Words in the Armenian language consist of eight parts of speech; Nouns, Pronouns, Verbs, Participles, Prepositions, Adverbs, Conjunctions, Interjections.

NOUN

A noun signifies some substance, or quality, as, մարդ, *man*. երկիր, *earth*. լոյս, *light*. արքայութիւն, *kingdom*. հոգի, *soul, spirit*. անձն, *person*. բնութիւն, *nature*. միտք, *mind, thought*. բարի, *good*. գեղեցիկ, *handsome*. քաղցր, *sweet*. մեծ, *great*.

In nouns six peculiarities are to be considered: Gender, Form, Species or Kind, Number, Case, Declension.

GENDER

In the Armenian language the genders are distinguished by their natural significations, as

MASCULINE

Ադամ, Adam. Մովսէս, Moses. Պետրոս, Peter. Գրիգոր, Gregory. Վարդան, Vardan, etc.

Հայր, father. Եղբայր, brother. Ուսոր, son, a male-child. Փեսայ, a husband, spouse. աներ, a father-in-law. քեռի, uncle, a mother's brother. Կնքահայր, gossip, Godfather. այր, man, husband. ծառայ, a man-servant. Թագաւոր or արքայ, king. Նախարար, satrap, a peer. ցուլ, a bull. Էղն, an ox. քաղ, a he-goat. խոյ, ram, a male sheep. զուարակ, bullock, a young ox. Էղջերու, a stag. աքաղաղ, cock, etc.

Ատեան, tribunal. զօր, soldiers. Հեծեալ, cavalry, horse-troops, etc.

FEMININE

Եւայ, Eve. Սառա, Sarah. Մարիամ, Mary. Շուշան or Շուշանիկ, Susanna. Վարդուհի, Rose, etc.

Հանի, grandmother. մայր, mother. քոյր, sister. Հարսն, spouse, bride. կին, woman; wife. դուստր, daughter. աղջիկ, girl, maid. զոքանչ, mother-in-law. նու, son's wife, daughter-in-law. սկեսուր, mother-in-law,

husband's mother. *Կնքամայր*, gossip, God-mother. *դշխոյ*, *սիկին*, *թագուհի*, queen, princess. *օրիորդ*, young girl. *նաժիշտ*, *աղախին*, servant-maid. *կով*, cow. *երինջ*, heifer, a young cow. *մաքի*, ewe, female sheep. *մարի*, hen. *եղն*, hind, etc.

COMMON

Մարդ, man. *որդի*, *զաւակ*, child. *տղայ*, infant. *Ժառանգ*, an heir. *Թոռն*, grandson, or grand-daughter. *Թռչուն*, bird. *առիւծ*, lion, or lioness. *կորիւն*, a young beast. *ձագ*, chick, chicken. *հաւ*, bird, fowl. *ոչխար*, sheep. *արջառ*, cattle. *աղաւնի*, pigeon, dove. *ձի*, horse. *շուն*, dog, bitch. *դիւթ*, charmer. *մարգարէ*, prophet, or prophetess, etc.

NEUTER

Ջուր, water. *օդ*, air. *հող*, earth. *մարմին*, body. *երկինք*, heaven. *լոյս*, light. *ծառ*, tree. *ձեռք*, hand. *ոտք*, foot. *հոգի*, soul, spirit. *միտք*, mind. *տուն*, house. *աթոռ*, chair. *կեանք*, life. *մահ*, death. *համբերութիւն*, patience. *անիրաւութիւն*, injustice, etc.

The genders are distinguished also in this manner: *Այր մարգարէ*, prophet, a male prophet. *Կին մարգարէ*, prophetess, a female prophet. *այր մարդ*, man, male. *կին մարդ*, woman. *մատակ առիւծ*, lioness, fe-

male lion, a she-lion. *արու աղաւնի*, male pigeon. *աղջիկ, աղայ*, girl, a female child, etc.

Some genders are indicated also by their terminations, as

MASCULINE

Յովհաննէս, John. *Յուլիանոս*, Julian. *Աթանասիոս*, Athanasius. *Թէոդորոս*, Theodore, etc.

FEMININE

Յովհաննա, Joan. *Յուլիանէ*, Juliana. *Աթանասիա*, Athanasia. *Թէոդորա*, Theodora, etc.

Վարդուհի, Rose. *քրմուհի*, a priestess heathenish. *բաճանայուհի*, a priestess. *մարգարէուհի*, a prophetess. *Աստուածուհի*, Goddess. *արքայուհի*, *Թագուհի*, *տիրուհի*, queen, princess. *վկայուհի*, a she-martyr. *Աբբասուհի*, an Abbess. *Սարկաւազուհի*, Deaconess, etc.

Վարդանոյշ, Vard's daughter. *Սահականոյշ*, Isaac's daughter. *Խոսրովիդուխտ*, Chosroes' daughter. *Որմզդուխտ*, Hormistus' daughter, etc.

FORM

The forms of the nouns are three: simple, as, *մարդ*, man: Accompanied by a particle before, as, *անմարդ*, inhuman: Composed of entire words, as, *հարգաւէր*, human, kind.

The different modes of producing compound epithets and words, are the treasure and ornament of the Armenian language; a thousand varieties of compounded words may be made in this tongue as may be perceived in the Armenian grammar published 1815.

SPECIES or KIND

There are two kinds of words: Primitive, as, *մարդ*, *man*: and Derivative or Derived having at the termination a particle, as, *մարդկային*, *human*.

The Derivatives are most abundant in the Armenian language.

NUMBER

Numbers are two: Singular, as, *մարդ*, *man*: and Plural, as, *մարդք* or *մարդիկ*, *men*.

The plural of some nouns is formed in a particular manner, as, *կին*, *woman*, *կանայք*, *women*. *վանք*, *convent*, *վանորայք*, *վանորեայք* or *վաներայք*, *convents*. *գիր* or *գիրք*, *book*, *գրեան*, *books*. *մանուկ*, *child*, *boy*, *մանկաի*, *children*, *boys*.

The proper nouns are sometimes made plural with the particle *եանք*, as, *Գրիգոր*, *Gregory*, *Գրիգորեանք*, *Gregories*. *Յովհաննէս*, *John*, *Յովհաննիսեանք*, *Johns*.

C A S E

The cases in the Armenian language according to the modern authors are *ten* in number.

1. Nominative, *մարդ*, the man.
2. Genitive, *մարդոյ*, of the man.
3. Dative, *մարդոյ* or *'ի մարդ*, to the man.
4. Accusative, *զմարդ*, the man.
5. Ablative, *'ի մարդոյ*, from the man.
6. Narrative, *զմարդոյ*, concerning the man.
7. Instrumental, *մարդով*, by means of man.
8. Circumdative, *զմարդով*, about the man.
9. Commorative, *'ի մարդ* or *'ի մարդում*, in the man.
10. Vocative, *միլ մարդ*, o man!

It is to be remarked in this declension that the second case is changed in the termination. The third in the termination, and is then denominated the *dative-declined-in-the-termination*: and sometimes has before it a letter or preposition, and is then called the *dative-with-the-preposition*. The fourth case has before it the letter շ, which is sometimes omitted or understood. The fifth case changes in the termination, and has the letter or preposition 'ի before it; or the letter յ, when followed by a vowel. The sixth case likewise changes in the termination, and has before it the letter շ. The seventh case changes in the termination. The eighth case also, and has before it the letter շ.

The ninth case has before it the letters 't or , , and when changed in the termination has always before it the same letter or preposition. The tenth case has before it the interjection ' or 't, but not always expressed.

According to the ancient authors the cases are properly only six.

1. Nominative.
2. Genitive.
3. Dative.
4. Accusative.
5. Ablative.
6. Instrumental.

And these will be followed in the present grammar.

DECLENSION

Concerning the number of declensions of the nouns the opinions of authors are various: we will reckon *ten* dividing them into two classes according to the grammar published in 1815.

The first class contains six *simple* or *regular* declensions, and the second four *mixed* or *irregular* declensions: and they are distinguished from the second and sixth cases in this manner.

REGULAR DECLENSIONS

SINGULAR

PLURAL

	Gen.	Instr.		Gen.	Instr.
1.	ի,	իւ. <i>դիւ</i>		ից,	իւք.
2.	ի,	աւ. <i>աւ</i>		աց,	աւք OR օք.
3.	ոյ, <i>ո</i>	ով. <i>ով</i>		ոց,	ովք.
4.	ան, <i>ան</i>	ամբ. <i>ամբ</i>		անց,	ամբք.
5.	ու, <i>ու</i>	ու. <i>ուստ</i>		ուց,	ուք.
6.	եր, <i>եր</i>	երբ OR <i>եր</i>		երց,	երբք OR
	եղ, <i>եղ</i>	եղբ. <i>եղբ</i>		եղց,	եղբք.

IRREGULAR DECLENSIONS

SINGULAR

PLURAL

Gen.	Instr.	Gen.	Instr.
1. ւոյ,	ւով or եաւ.	եաց, ւովք or եայց, եաւք or եօք.	
2. ին,	ամբ.	անց, ամբք.	
3. օջ,	աւ or ամբ.	անց, ամբք.	
4. այ or եայ,	աւ or եաւ.		

FIRST DECLENSION

SINGULAR

1. Արքայ, the king. *ar ark(a)(h)*
2. Արքայի, of the king. *arkay*
3. Արքայի, or *յարքայ*, *յարքայ*, to the king.
4. ՂԱրքայ, the king.

5. յԱրքայէ, from the king.
 6. Արքայիւ, with or by the king.

PLURAL

1. Արքայք, the kings.
 2. Արքայից, of the kings.
 3. Արքայից or յարքայս, ցարքայս, to the kings.
 4. զԱրքայս, the kings.
 5. յԱրքայից, from the kings.
 6. Արքայիւք, with or by the kings.

It may be seen by this example that the letters չ, ս, յ, form the plural; but are not always signs of the plural in the termination of a word, as, քաղաք, city. լոյս, light. հաց, bread: which in the plural form քաղաքք, cities. լոյսք, the lights. հացք, the loaves.

The third and fifth cases carry before them the letter յ, when the noun begins with a vowel, and the letter 'ի, when the noun begins with a consonant.

The cases are generally formed either by the addition of a vowel to the nominative, as, բառ, word, բառի, of the word, գետ, river, գետոյ, of the river. զգետս, coat, զգետսու, of the coat. Տրդատ, Tiridates, Տրդատայ, of Tiridates: or by placing in the termination of a word the vowel of the last syllable, as, դարբին, forger, դարբնի, of the forger: or by omitting a vowel of the last syllable, as, ատեան, tribunal, ատենի, of the tribunal: or by exchanging one

vowel for another, as, *սլարտէղ*, garden, *սլարտիղի*, of the garden.

Some nouns have no singular, as, *փառք*, glory. *բարք*, custom. *դժոխք*, hell. *կուռք*, idol. *կեանք*, life, *եղեսք*, face. *աղօթք*, prayer, etc.

And others no plural, as, *յոյս*, hope. *սէր*, affection, love. *քուն*, sleep. *երկիր*, earth, *ասոր*, wool. *խաւար*, the dark, etc.

SECOND DECLENSION

SINGULAR

1. *կարդ*, the order. *ghark*
2. *կարդի*, of the order. *u*
3. *կարդի* or *'ի կարդ*, *առ կարդ*, to the order.
4. *զկարդ*, the order.
5. *'ի կարդէ*, from the order.
6. *կարդաւ*, with or by the order.

PLURAL

1. *կարդք*, the orders.
2. *կարդաց*, of the orders.
3. *կարդաց* or *'ի կարդս*, to the orders.
4. *զկարդս*, the orders.
5. *'ի կարդաց*, from the orders.
6. *կարդաւք* or *կարդօք*, with or by the orders.

THIRD DECLENSION

SINGULAR

1. Մարդ, the man.
2. Մարդոյ, of the man.
3. Մարդոյ or մարդում or 'ի մարդ, to the man.
4. զՄարդ, the man.
5. 'ի Մարդոյ, from the man.
6. Մարդով, with or by the man.

PLURAL

1. Մարդք, the men.
2. Մարդոց, of the men.
3. Մարդոց or 'ի մարդս, to the men.
4. զՄարդս, the men.
5. 'ի Մարդոց, from the men.
6. Մարդովք, with or by the men.

FOURTH DECLENSION

SINGULAR

1. Հիմն, the foundation.
2. Հիման, of the foundation.
3. Հիման or 'ի հիմն, to the foundation.
4. զՀիմն, the foundation.
5. 'ի Հիմանէ, from the foundation.
6. Հիմամբ, with or by the foundation.

PLURAL

1. Հիմունք, the foundations.
2. Հիմանց, of the foundations.

3. Հիմանց or 'ի հիմունս, to the foundations.
4. զՀիմունս, the foundations.
5. 'ի Հիմանց, from the foundations.
6. Հիմամբ, with or by the foundations.

FIFTH DECLENSION

SINGULAR

1. Գանձ, the treasure.
2. Գանձու, of the treasure.
3. Գանձու or 'ի գանձ, to the treasure.
4. զԳանձ, the treasure.
5. 'ի Գանձէ, from the treasure.
6. Գանձու, with or by the treasure.

PLURAL

1. Գանձք, the treasures.
2. Գանձուց, of the treasures.
3. Գանձուց or 'ի գանձս, to the treasures.
4. զԳանձս, the treasures.
5. 'ի Գանձուց, from the treasures.
6. Գանձուք, with or by the treasures.

SIXTH DECLENSION

SINGULAR

1. Աղբիւր, the fountain.
2. Աղբւր, of the fountain.
3. Աղբւր or յաղբիւր, to the fountain.
4. զԱղբիւր, the fountain.

5. յԱղբերէ or յաղբիւրէ, from the fountain.
6. Աղբերբ or աղբերաւ, with or by the fountain.

PLURAL

1. Աղբերբ or աղբիւրբ, the fountains.
2. Աղբերց or աղբերաց, of the fountains.
3. Աղբերց, աղբերաց or յաղբերս, յաղբիւրս, to the fountains.
4. զԱղբերս or զաղբիւրս, the fountains.
5. յԱղբերց or յաղբերաց, from the fountains.
6. Աղբերբբ or աղբերաւբ, with or by the fountains.

SEVENTH DECLENSION

SINGULAR

1. Տեղի, the place.
2. Տեղւոյ, of the place.
3. Տեղւոյ or տեղւոջ or 'ի տեղի, to the place.
4. զՏեղի, the place.
5. 'ի Տեղւոյ or 'ի տեղւոջէ, from the place.
6. Տեղեաւ, with or by the place.

PLURAL

1. Տեղիբ, the places.
2. Տեղեաց, of the places.
3. Տեղեաց or 'ի տեղիս, to the places.
4. զՏեղիս, the places.

5. 'ի Տեղեաց, from the places.
6. Տեղեաւք or տեղեօք, with or by the places.

EIGHTH DECLENSION

SINGULAR

1. Բեռն, the burden.
2. Բեռին, of the burden.
3. Բեռին or 'ի բեռն, to the burden.
4. զԲեռն, the burden.
5. 'ի Բեռանէ, from the burden.
6. Բեռամբ, with or by the burden.

PLURAL

1. Բեռինք, the burdens.
2. Բեռանց, of the burdens.
3. Բեռանց or 'ի բեռինս, to the burdens.
4. զԲեռինս, the burdens.
5. 'ի Բեռանց, from the burdens.
6. Բեռամբք, with or by the burdens.

NINTH DECLENSION

SINGULAR

1. Կին, the woman or the wife.
2. Կնոջ, of the woman.
3. Կնոջ or 'ի կին, to the woman.
4. զԿին, the woman.
5. 'ի Կնոջէ, from the woman.
6. Կնաւ or կանամբ, with or by the woman.

PLURAL

1. Կանայք, the women or the wives.
2. Կանանց, of the women.
3. Կանանց or առ կանայս, to the women.
4. զԿանայս, the women.
5. 'ի Կանանց, from the women.
6. Կանամբք, with or by the women.

The following are declined in this manner.

SINGULAR

1. Գիւղ or գետղ, the village.
2. Գեղջ, of the village.
3. Գեղջ or 'ի գիւղ, to the village.
4. զԳիւղ, the village.
5. 'ի Գեղջէ, from the village.
6. Գիւղիւ, with or by the village.

PLURAL

1. Գիւղք, the villages.
2. Գիւղից, of the villages.
3. Գիւղից or 'ի գիւղս, to the villages.
4. զԳիւղս, the villages.
5. 'ի Գիւղից, from the villages.
6. Գիւղիւք or գիւղօք, with or by the villages.

SINGULAR

1. Տէր, the Lord, the Master.
2. Տեառն, of the lord.
3. Տեառն or ցաէր, to the lord.

4. զՏէր, the lord.
5. 'ի Տեառնէ or 'ի Տեռնէ, from the lord.
6. Տերամբ, with or by the lord.

PLURAL

1. Տեալք, the Lords, the Masters.
2. Տեալց or տերանց, of the lords.
3. Տեալց, տերանց or ցտեարս, to the lords.
4. զՏեարս, the lords.
5. 'ի Տեալց or 'ի տերանց, from the lords.
6. Տերամբք, with or by the lords.

SINGULAR

1. Աւր or օր, the day.
2. Աւուր, of the day.
3. Աւուր or յաւր or յօր, to the day.
4. զԱւր or զօր, the day.
5. յԱւրէ or յօրէ, from the day.
6. Աւուրբ, with or by the day.

PLURAL

1. Աւուրք, the days.
2. Աւուրց, of the days.
3. Աւուրց or յաւուրս, to the days.
4. զԱւուրս, the days.
5. յԱւուրց, from the days.
6. Աւուրբք, with or by the days.

SINGULAR

1. Հայր, the father.
2. Հաւր or Հօր, of the father.

3. Հաւր, հօր or ցհայր, to the father.
4. զհայր, the father.
5. 'ի Հաւրէ or 'ի հօրէ, from the father.
6. Հարբ, with or by the father.

PLURAL

1. Հարբ, the fathers.
2. Հարց or հարանց, of the fathers.
3. Հարց, հարանց or ցհարս, to the fathers.
4. զհարս, the fathers.
5. 'ի Հարց or 'ի հարանց, from the fathers.
6. Հարբբ, with or by the fathers.

TENTH DECLENSION

SINGULAR

1. Տիգրան, Tigranes.
2. Տիգրանայ, of Tigranes.
3. Տիգրանայ or 'ի Տիգրան, to Tigranes.
4. զՏիգրան, Tigranes.
5. 'ի Տիգրանայ, from Tigranes.
6. Տիգրանաւ, with or by Tigranes.

SINGULAR

1. Հելլենէ, Helena.
2. Հելլենեայ, of Helena.
3. Հելլենեայ or առ Հելլենէ, to Helena.
4. զՀելլենէ, Helena.
5. 'ի Հելլենեայ, from Helena.
6. Հելլենեաւ, with or by Helena.

ADJECTIVE

An adjective is a word added to a Substantive to express its quality.

Adjectives in the Armenian language admit besides the number or case the degrees of comparison.

The Comparatives are formed in three modes; 1. with the particle *դոյն*, as *բարի*, good, *բարեգոյն*, better. *չար*, bad, *չարագոյն*, worse. *բազում*, much, many, *բազմագոյն*, more. 2. with the prepositions *մեծ*, *մեծ*, *առաւել*, as, *մեծ*, great, *մեծ քան*, *մեծ ևս*, *առաւել մեծ*, greater. 3. with different cases of the substantive, as, *մեծն մարգարէից*, greater than all prophets. *մեծն ի մարգարէս*, greater amongst the prophets.

The Superlatives are also formed in three manners: 1. with the particles *առաւել* or *առաւել*, *դեռ*, *մեծ*, *երեւ* or *եւ* put before them, as, *ամենաբարի*, best. *ամենիմաստուն*, wisest, *գերամաքուր*, most clean. *մեծաւայելուչ*, most convenient. *եռամեծ*, greatest. 2. by adding to them some adverbs, as, *ևս մեծագոյն* or *մեծագոյն ևս*, greatest. *յոյժ վատթարագոյն*, *անհնարին չար*, worst. *ամենեւին գեղեցիկ*, most handsome. *երիցս եղկելի*, most miserable. 3. by redoubling the positives, as, *մեծամեծ*, greatest. *չարաչար* or *չար առաւել քան զչար*, worst.

MIDDLE NOUNS

Those nouns are named *middle* or *mixed*, which are neither Substantives nor Pronouns, and are classed generally in English among the Adjectives.

They are of five kinds: Numeral, Partitive, General, Interrogative, and Relative.

THE NOUNS NUMERAL

The nouns numeral are of five kinds: Absolute, Cardinal, Separative, Distributive, and Replicative.

ABSOLUTE

Մի or մէն, մեկ, եղ, one.

Երկու, two.

Երեք, or եւ, երբ, three.

Չորք or չորս, four.

Հինգ, five.

Վեց, six.

Եւթն or եօթն, seven.

Ութ, eight.

Ինն, nine.

Տասն, ten.

Մետասան, eleven.

Երկուտասան, twelve.

Երեքտասան, thirteen.

Չորեքտասան, fourteen.

Հնգեւտասան, fifteen.

Վեչտասան, sixteen.

Handwritten notes in Armenian script:

- me (next to one)
- yer-gau (next to two)
- yer-yek (next to three)
- chir-gau (next to four)
- henk (next to five)
- qet-yek (next to six)
- qet-n (next to seven)
- wot (next to eight)
- en (next to nine)
- dash (next to ten)
- men (next to eleven)
- min (next to twelve)
- yer (next to thirteen)
- yer (next to fourteen)
- yer (next to fifteen)
- yer (next to sixteen)

Եւթնևտասն or Եւթնուտասն, seventeen.

Ութևտասն or ութուտասն, eighteen.

Իննևտասն or իննուտասն, nineteen.

Քսան, twenty. *ksan*

Քսան և մի, twenty one.

Երեսուն, thirty. *sar*

Երեսուն և երկու, thirty two.

Քառասուն, forty. *karasoun*

Քառասուն և երեք, forty three.

Յիսուն, fifty. *hes*

Յիսուն և չորք, fifty four.

Վաթսուն, sixty.

Եւթանասուն, seventy.

Ութսուն, eighty.

Իննսուն, ninety.

Իննսուն և ինն, ninety nine.

Հարիւր, hundred. *haver*

Երկերիւր, two hundred.

Երեքհարիւր, three hundred.

Չորեքհարիւր, four hundred.

Հինգհարիւր, five hundred.

Վեցհարիւր, six hundred.

Եւթնհարիւր, seven hundred.

Ութհարիւր, eight hundred.

Իննհարիւր, nine hundred.

Հազար, thousand. *hazar*

Բեւր or բիւր, ten thousand.

CARDINAL

Աւաջին or առաջնորդ, առաջներորդ, նախ-
կին, նախնի, first.

Երկրորդ, second.

Երրորդ or երեւ, third.
 Չորրորդ or չորեւ, քաւորդ, fourth.
 Հինգերորդ, fifth.
 Վեցերորդ, sixth.
 Եւթներորդ, seventh.
 Ութերորդ, eighth.
 Իններորդ, ninth.
 Տասներորդ, tenth.
 Քսաներորդ, twentieth.
 Երեսներորդ, thirtieth.
 Քաւասներորդ, fortieth.
 Յիսներորդ, fiftieth.
 Վաթսներորդ, sixtieth.
 Եւթանասներորդ, seventieth.
 Ութսներորդ, eightieth.
 Իննսներորդ, ninetieth.
 Հարիւրերորդ, or հարիւրորդ, hundredth.
 Երկերիւրերորդ, two hundredth.
 Հազարերորդ, thousandth.

SEPARATIVE

Միակ, one, sole, only.
 Երկեակ or երկակ, two only, two.
 Երրեակ, three only, three.
 Չորեակ or քաւեակ, four only, four.
 Հնգեակ, five only, five.
 Տասնեակ, ten only, ten.
 Եւթանասնեակ, seventy only, seventy.
 Հարիւրեակ, hundred only, hundred.

DISTRIBUTIVE

Երկոքեան or երկօրին, both, the two.
 Երեքեան or երեքին, the three.
 Չորեքեան or չորեքին, the four.
 Եւթանեքեան or եւթանեքին, the seven.
 Երկոտասանեքեան or երկոտասանեքին, the
 twelve.
 Երկաքանչիւր, both, one and the other.

REPLICATIVE

Երկպատիկ or կրկին, double, two.
 Երեքպատիկ, եռապատիկ or երեքկին, triple,
 treble, threefold.
 Չորեքպատիկ, քառապատիկ or չորեքկին,
 fourfold.
 Հնգապատիկ, quintuple, fivefold.
 Եւթնապատիկ, sevenfold.
 Տասնապատիկ, tenfold.
 Հարիւրապատիկ, hundredfold.
 Հազարապատիկ, thousandfold.

THE NOUNS PARTITIVE

Ոմն, ոք, իք, some, somebody, one, any,
 whosoever.
 Իմն, ինչ, a, one, some, certain, single, any.
 Միմեանց or իրերաց, of one, of the other.
 Իւրաքանչիւր or անցնիւր, each, every, any.
 Մեւս or միւս, other, another.
 Այլ ոք, այլ ոմն, another.
 Այլ իմն, այլ ինչ, another, different.

Միւս ոմն, *another.*

Իւրաքանչիւր ոք, *every one.*

Իւրաքանչիւր ինչ, *every or any thing.*

Մի մի, *every, any.*

Քանի ինչ or քանի մի, *some, not many.*

THE NOUNS GENERAL

Ամենայն or ամէն, *all, every, any.*

Ամենեքեան or ամենեքին, *all, every one.*

Բոլոր, *all, whole, entire, total.*

Բոլորեքեան or բոլորեքին, *all, every one.*

Համայն, համակ, համօրէն, բնաւ, ողջոյն,
all, whole, entire, total, complete.

Ամենայն ոք, *every one.*

Ամենայն ինչ, *every or any thing.*

Որ ոք, *whoever, whosoever.*

Որ ինչ, *whatsoever.*

Ոչ ոք, *none, not one, not any, nobody.*

Ոչ ինչ or ոչ մի ինչ, *nothing, not any thing.*

THE NOUNS INTERROGATIVE

Ո՞ր or ո՞վ, *who? which person?*

Ո՞ր, *who? which?*

Ի՞նչ, *what? which?*

Քանի՞, *how much? how many?*

Ո՞վ ոք, ո՞ ոք, ո՞ր ոք, *whoever? who?*

Ո՞ր իմն, զի՞նչ ինչ, *whatever? what?*

Ո՞րպիսի, զի՞նչպիսի, *what? which?*

Ո՞րքան, ո՞րչափ, *how much? how many?*

THE NOUNS RELATIVE

Այսպիսի, սոյնպիսի, *such, like, same, similar, as, so.*

Այդպիսի, դոյնպիսի, *so, as, like, similar.*

Այնպիսի, նոյնպիսի, *so, as, as that, like that.*

Այսքան, սոյնքան, *so much, as many.*

Այսչափ, սոյնչափ, *so much, as many.*

Այդքան, դոյնքան, *so many, so much.*

Այդչափ, դոյնչափ, *so many, so much.*

Այնքան, նոյնքան, *so many, so much.*

Այնչափ, նոյնչափ, *so many, so much, so much as.*

All these middle nouns are declined under one of the ten declensions of nouns substantive, except *մին* and *դք*, which are differently declined in the singular, but similarly in the plural number, as

SINGULAR

1. *մին*, one, some. *Ոք*, one, any person.

2. *Ուրումն*, of one. *Ուրուք*, of any.

3. *Ումեմն*, to one. *Ումեք*, to any.

4. *դմին*, one. *դնք*, any.

5. *յՈւմեմնէ*, from one. *յՈւմեքէ*, from any.

6. *Ոմամբ*, with or by one. *Ոմամք*, with or by any.

1. Ոմանք, some.
2. Ոմանց, of some.
3. Ոմանց or յոմանս, ցոմանս, to some.
4. ՂՈմանս, some.
5. յՈմանց, from some.
6. Ոմամբ, with or by some.

PRONOUN

Pronouns stand in place of nouns and, like them, have case, number, and particularly the first, second and third persons, as, *Էս*, I. *դու*, thou. *Նա*, he.

In Armenian they have no genders.

There are four kinds of pronouns: Substantive or Personal, as, *Էս*, I. *դու*, thou. *ինքն*, he, himself. *Իւր*, own, himself. Definitive, as, *սա*, this (person or thing). *դա*, that (person or thing). *Նա*, that, he, she, it. Possessive, as, *իմ* or *իմոյին*, my, mine. *մեր* or *մերոյին*, our, our's. *քոյ* or *քոյին*, thy, thine. *ձեր* or *ձերոյին*, your, your's. *իւր* or *իւրային*, his, hers, its. *իւրեանց*, their, their's. And Relative, as, *որ*, who, which, that, what.

The three letters *ս*, *դ*, *ն*, are called Articles-distinctive-of-the-persons; and joined to the terminations of words and verbs, shew their persons or order, and are used as pronouns personal, possessive, and definitive, as, *մարդս*, I who am a man, or my man, or this

man. *ᄡᆞᆫᄢᆞ*, thou who art a man, or thy man,
or that man. *ᄡᆞᆫᄢᆞ*, he who is a man, or his
man or that man.

DECLENSIONS OF THE PERSONAL PRONOUNS

1. Person.

SINGULAR

1. *ᄡᆞ*, I. *ᄡ*
2. *ᄡᆞ*, of me, mine or my. *ᄡ*
3. *ᄡᆞᄡ*, *ᄡᆞ*, *ᄡᆞ* *ᄡᆞ*, to me.
4. *ᄡᆞ*, me. *ᄡ*
5. *ᄡᆞᄡᄡ*, from me.
6. *ᄡᆞᄡ*, with or by me.

yes
am
the enty
gho
he non
on zen

PLURAL

1. *ᄡᆞᄡᄡ*, we.
2. *ᄡᆞᄡᄡ*, of us, our or our's.
3. *ᄡᆞᄡᄡ*, *ᄡᆞᄡᄡ*, *ᄡᆞᄡᄡ* *ᄡᆞᄡᄡ*, to us.
4. *ᄡᆞᄡᄡ*, us.
5. *ᄡᆞᄡᄡᄡ*, from us.
6. *ᄡᆞᄡᄡ*, or *ᄡᆞᄡᄡ*, with or by us.

mpk

2. Person.

SINGULAR

1. *ᄡᆞᄡ*, thou.
2. *ᄡᆞᄡ*, of thee, thine or thy.
3. *ᄡᆞᄡᄡ*, *ᄡᆞᄡᄡ*, *ᄡᆞᄡᄡ*, to thee.
4. *ᄡᆞᄡᄡ*, thee.
5. *ᄡᆞᄡᄡᄡ*, from thee.
6. *ᄡᆞᄡᄡ*, with or by thee.

thun
kno
Kye3

PLURAL

- T
T3
1. Դուք ye or you.
 2. Ձեր, of you, your or your's.
 3. Ձեզ, զձեզ, առ ձեզ, to you.
 4. զՁեզ, you.
 5. 'ի Ձերն, from you.
 6. Ձեւք or ձեզք, with or by you.

3. Person.

SINGULAR

- entk
1. Ինքն, he or himself.
 2. Ինքեան, of him or his.
 3. Ինքեան, or առ ինքն, to him.
 4. զԻնքն, him.
 5. յԻնքենէ, from him.
 6. Ինքեամբ, with or by him.

PLURAL

1. Ինքեանք, they or themselves.
2. Ինքեանց, of them, their or their's.
3. Ինքեանց, or առ ինքեանս, to them.
4. զԻնքեանս, them.
5. յԻնքեանց, from them.
6. Ինքեամբք, with or by them.

Ինքն alone signifies *he, she*, but accompanied by another pronoun signifies *self*, as, ես ինքն, *myself*. դու ինքն, *thyself*. նա ինքն, *himself*.

SINGULAR

- 1.
2. *Իւր* or *իւրեան*, his.
3. *Իւր*, *իւրեան* or *առ իւր*, to him, to himself.
- 4.
5. *յիւրմէ*, from him, from himself.
6. *Իւրե*, *իւրեաւ* or *իւրեամբ*, with or by him or himself.

PLURAL

- 1.
2. *Իւրեանց*, their, their's.
3. *Իւրեանց*, to them or to themselves.
- 4.
5. *յիւրեանց*, from them, from themselves.
6. *Իւրեամբք*, with or by them or themselves.

Declension of Definitive Pronouns Personal.

1. Person.

SINGULAR

1. *Սա*, this (person). *Սա*
2. *Սորա*, of this.
3. *Սմա* or *առ սա*, to this.
4. *չՍա*, this.
5. *Ի Սմանէ*, from this.
6. *Սովաւ*, with or by this.

PLURAL

1. Սոքա, these (persons).
2. Սոցա, of these.
3. Սոցա or առ սոսա, to these.
4. զՍոսա, these.
5. 'ի Սոցանէ, from these.
6. Սոքաւք or սոքօք, by or with these.

2. Person.

SINGULAR

1. Դա, that (person).
2. Դորա, of that.
3. Դմա or ցդա, to that.
4. զԴա, that.
5. 'ի Դմանէ, from that.
6. Դովաւ, by or with that.

PLURAL

1. Դոքա, those (persons).
2. Դոցա, of those.
3. Դոցա or առ դոսա, to those.
4. զԴոսա, those.
5. 'ի Դոցանէ, from those.
6. Դոքաւք, or դոքօք, by or with those.

3. Person.

SINGULAR

1. Նա, that (person) he, she.
2. Նորա, of that.

3. Նմա, or ցնա, առ նա, to that.
4. զՆա, that.
5. 'ի Նմանէ, from that.
6. Նովաւ, by or with that.

PLURAL

1. Նոքա, those.
2. Նոցա, of those.
3. Նոցա or առ նոսա, ցնոսա, to those.
4. զՆոսա, those.
5. 'ի Նոցանէ, from those.
6. Նոքաւք or նոքօք, by or with those.

Declensions of Definitive Pronouns Adjective.

1. Person.

SINGULAR

1. Այս, this (person or thing).
2. Այսք or այսորիկ, of this.
3. Այսմ, այսմիկ or առ այս, to this.
4. զԱյս, this.
5. յԱյսմանէ, from this.
6. Այսու or այսուիկ, by or with this.

PLURAL

1. Այսք or այսորիկ, these.
2. Այցք or այցոցիկ, of these.
3. Այցք, այցոցիկ or առ այսոսիկ, to these.
4. զԱյսոսիկ, these.
5. յԱյցք or յայցցանէ, from these.
6. Այսքովք or այսքովմք, by or with these.

2. Person.

SINGULAR

1. Այդ, that (person or thing).
2. Այդք or այդորիկ, of that.
3. Այդմ, այդմիկ or առ այդ, to that.
4. զԱյդ, that.
5. յԱյդանէ, from that.
6. Այդու or այդուիկ, by or with that.

PLURAL

1. Այդք or այդորիկ, those.
2. Այդց or այդոցիկ, of those.
3. Այդց, այդոցիկ or առ այդոսիկ, to those.
4. զԱյդոսիկ, those.
5. յԱյդց or յայդցանէ, from those.
6. Այդորիւք or այդորիմք, by or with those.

3. Person.

SINGULAR

1. Այն, that (person or thing).
2. Այնք or այնորիկ, of that.
3. Այնմ, այնմիկ or առ այն, to that.
4. զԱյն, that.
5. յԱյնմանէ, from that.
6. Այնու or այնուիկ, by or with that.

PLURAL

1. Այնք or այնորիկ, those.
2. Այնց or այնոցիկ, of those.

3. Այնց, այնոցիկ or առ այնոսիկ, յայնս,
to those.
4. զԱյնոսիկ or զայնս, those.
5. յԱյնց or յայնցանէ, from those.
6. Այնոքիւք or այնոքիմք, by or with those.

Other Definitive Pronouns Adjective.

1. Person.

SINGULAR

1. Սոյն, this same (person or thing).
2. Սորին or սորուն, of this same.
3. Սմին or առ սոյն, to this same.
4. զՍոյն, this same.
5. (ի Սոյն or ՚ի սմին) from this same.
6. Սովին or սովիմք, by or with this same.

PLURAL

1. Սոյնք or սոքին, these same.
2. Սոցին, սոցուն or սոցունց, of these same.
3. Սոցին or առ սոսին, առ սոյնս, to these same.
4. զՍոյնս, զսոսին, these same.
5. ՚ի Սոցունց, from these same.
6. Սովիմք, սոքիմք, or սոքումք, by or with these same.

2. *Person.*

SINGULAR

1. *Դոյն*, that same (person or thing).
2. *Դորին* or *դորուն*, of that same.
3. *Դմին* or *առ. դոյն*, to that same.
4. *զԴոյն*, that same.
5. (*ի Դոյն* or *ի դմին*) from that same.
6. *Դովին* or *դովիմբ*, by or with that same.

PLURAL

1. *Դոյնք*, or *դոքին*, those same.
2. *Դոցին*, *դոցուն* or *դոցունց*, of those same.
3. *Դոցին* or *առ. դոսին*, *առ. դոյնս*, to those same.
4. *զԴոյնս* or *զդոսին*, those same.
5. *ի Դոցունց*, from those same.
6. *Դովիմբք*, *դոքիմբք* or *դոքումբք*, by or with those same.

3. *Person.*

SINGULAR

1. *Նոյն*, that same (person or thing).
2. *Նորին* or *նորուն*, of that same.
3. *Նմին* or *առ. նոյն*, to that same.
4. *զՆոյն*, that same.
5. (*ի Նոյն* or *ի նմին*) from that same.
6. *Նովին* or *նովիմբ*, by or with that same.

PLURAL

1. *Նոյնք* or *նոքին*, those same.
2. *Նոցին*, *նոցուն* or *նոցունց*, of those same.
3. *Նոցին* or *առ նոսին*, *առ նոյնս*, to those same.
4. *զնոյնս*, or *զնոսին*, those same.
5. *ի նոցունց*, from those same.
6. *Նովիմքք*, *նոքիմքք* or *նոքումքք*, by or with those same.

The Definitive pronouns are accompanied sometimes with the pronoun *ինքն*, *self*, as, *սա ինքն*, *this self-same*. *դա ինքն*, *that self-same* or *himself*. *նա ինքն*, *that self-same* or *himself*. *այս ինքն*, *this same*. *նոյն ինքն*, *same, that same*.

Or they are joined together, as, *սոյն սա*, *this same*. *դոյն դա*, *դոյն այդ*, *that same, the same himself*.

Declensions of Pronouns Possessive.

The Possessive pronouns are formed of personal and definitive pronouns; the second case of these forms the first case of the possessive.

1. Person.

SINGULAR

1. *իմ*, my (mine).
2. *իմոյ*, of my.

3. *իմում*, or *առ իմ*, to my.

4. *զիմ*, my.

5. *յիմմէ* or *յիմոյ*, from my.

6. *իմով*, by or with my.

PLURAL

1. *իմք*, my.

2. *իմոց*, of my.

3. *իմոց*, *առ իմս*, to my.

4. *զիմս*, my.

5. *յիմոց*, from my.

6. *իմովք*, by or with my.

SINGULAR

1. *Մեր*, our.

2. *Մերոյ*, of our, our's.

3. *Մերում*, to our.

4. *զՄեր*, our.

5. *ի Մերմէ* or *ի մերոյ*, from our.

6. *Մերով*, by or with our.

PLURAL

1. *Մերք*, our.

2. *Մերոց*, of our.

3. *Մերոց*, to our.

4. *զՄերս*, our.

5. *ի Մերոց*, from our.

6. *Մերովք*, by or with our.

2. Person.

SINGULAR

1. *ᄋᆞ*, thy (thine).
2. *ᄋᆞᆫ*, of thy.
3. *ᄋᆞ*, or *ᄋᆞᆫ*, to thy.
4. *ᄋᆞᆫ*, thy.
5. *ᄋᆞ ᄋᆞᆫ* or *ᄋᆞ ᄋᆞᆫ*, from thy.
6. *ᄋᆞᆫ*, by or with thy.

PLURAL

1. *ᄋᆞᆫ*, thy.
2. *ᄋᆞᆫ*, of thy.
3. *ᄋᆞᆫ* or *ᄋᆞ ᄋᆞᆫ*, to thy.
4. *ᄋᆞᆫ*, thy.
5. *ᄋᆞ ᄋᆞᆫ*, from thy.
6. *ᄋᆞᆫ*, by or with thy.

SINGULAR

1. *ᄋᆞᆫ*, your.
2. *ᄋᆞᆫ*, of your, your's.
3. *ᄋᆞᆫ*, to your.
4. *ᄋᆞᆫ*, your.
5. *ᄋᆞ ᄋᆞᆫ* or *ᄋᆞ ᄋᆞᆫ*, from your.
6. *ᄋᆞᆫ*, by or with your.

PLURAL

1. *ᄋᆞᆫ*, your.
2. *ᄋᆞᆫ*, of your.
3. *ᄋᆞᆫ*, to your.
4. *ᄋᆞᆫ*, your.

5. 'ի Ձերոյ, from your.
6. Ձերովք, by or with your.

3. Person.

SINGULAR

1. Իւր, his or her.
2. Իւրոյ, of his.
3. Իւրում, to his.
4. զԻւր, his.
5. յԻւրմէ or յԻւրոյ, from his.
6. Իւրով, by or with his.

PLURAL

1. Իւրք, his.
2. Իւրոց, of his.
3. Իւրոց, to his.
4. զԻւրս, his.
5. յԻւրոց, from his.
6. Իւրովք, by or with his.

From the genitives of these are formed other possessives with a particle *էն*; they have the same signification, but are declined with prepositions, and are these: *Իմային*, my, mine. *քոյին*, thy, thine. *մերոյին*, our. *ձերոյին*, your. *Իւրոյին*, his or her own.

The same possessives are formed also in this manner: *Իմային*, my, mine. *մերային*, our. *ձերային*, your. *Իւրային*, his. *Իւրեանցային*, their: and these are declined.

*Declensions of possessives derived from
the Definitives.*

1. Person.

SINGULAR

1. Սորա, his or her.
2. Սորայոյ, of his.
3. Սորայում, to his.
- 4.
- 5.
6. Սորայով, by or with his.

PLURAL

1. Սորայք, his or her.
2. Սորայց or սորայոց, of his.
3. Սորայց, or սորայոց, to his.
4. զՍորայս, his.
5. 'ի Սորայոց, from his.
6. Սորայովք, by or with his.

SINGULAR

1. Սոցա, their.
2. Սոցայոյ, of their.
3. Սոցայում, to their.
- 4.
- 5.
6. Սոցայով, by or with their.

PLURAL

1. Սոցայք, their.
2. Սոցայց or սոցայոց, of their.

3. Սոցայց or սոցայոց, to their.
4. զՍոցայս, their.
5. 'ի Սոցայոց, from their.
6. Սոցայովք, by or with their.

2. Person.

SINGULAR

1. Դորայ, his or her.
2. Դորայոյ, of his.
3. Դորայում, to his.
- 4.
- 5.
6. Դորայով, by or with his.

PLURAL

1. Դորայք, his or her.
2. Դորայց or դորայոց, of his.
3. Դորայց, դորայոց or 'ի դորայս, to his.
4. զԴորայս, his.
5. 'ի Դորայոց, from his.
6. Դորայովք, by or with his.

SINGULAR

1. Դոցա, their.
2. Դոցայոյ, of their.
3. Դոցայում, to their.
- 4.
- 5.
6. Դոցայով, by or with their.

Tue
 shay yetz etz
 yetz yes
 yetz e
 yetz wun
 yetz en ak
 yetz yetn

Such Tue Info
 shay etz yetn / yetz she or as
 etz yes yetz e Tue
 etz /
 etz yetn yetz she
 etz ek yetz she ak
 etz yetn yetz yetn

[Faint, mostly illegible handwritten notes and scribbles covering the lower half of the page.]

n arka(h)
 q amayi lamah zamarah)
 D —
 ac 3 qamarah)
 al kaxare
 hr amayie

n qam
 q ~~qam~~
 q ~~qam~~ i qam ar qam
 D —
 ac 3 qam
 al i qame
 hr qamau

un
 an
 an
 3 q
 q
 a
 q
 q
 —
 3 q
 i
 q

3. 290000

50

9 am OK

Imu I am uen uen en + aa

Pres.		Imv.		Perf.
sh arj	yem	sh arj ei	sh arj	yetze
	yes	air		yetze
	e	er		yetze
	yemk	eak		yetze
	fan	air		yetze
	er	en		
	yen			

Subj. 7. 10

Imv.	Sh arj yet	
Pres.	sh arj wogh	a sh arj yetz wogh
		yetz yet
Pass.	{ sh arj yet	
	{ yet wogh	

PLURAL

1. Դոցայք, their.
2. Դոցայց or դոցայոց, of their.
3. Դոցայոց or 'ի դոցայս, to their.
4. զԴոցայս, their.
5. 'ի Դոցայոց, from their.
6. Դոցայովք, by or with their.

3. Person.

SINGULAR

1. Նորա, his or her.
2. Նորայոյ, of his.
3. Նորայում, to his.
- 4.
- 5.
6. Նորայով, by or with his.

PLURAL

1. Նորայք, his or her.
2. Նորայց or նորայոց, of his.
3. Նորայց, նորայոց or 'ի նորայս, to his.
4. զՆորայս, his.
5. 'ի Նորայոց, from his.
6. Նորայովք, by or with his.

SINGULAR

1. Նոցա, their.
2. Նոցայոյ, of their.
3. Նոցայում, to their.
- 4.
- 5.
6. Նոցայով, by or with their.

PLURAL

1. Նոցայք, their.
2. Նոցայց or նոցայոց, of their.
3. Նոցայոց or ի նոցայս, to their.
4. զՆոցայս, their.
5. ի նոցայոց, from their.
6. Նոցայովք, by or with their.

Declension of the Pronoun Relative.

SINGULAR

1. Որ or ու, who, which, what, that.
2. Որոյ, whose, of which.
3. Որովմ or առ ուր, to whom, to which.
4. զՈր, whom.
5. յՈրմէ or յորոյ, from whom, from which.
6. Որով, with or by whom or which.

PLURAL

1. Որք, who, which, what, that.
2. Որոց, whose, of which.
3. Որոց or առ որս, to which.
4. զՈրս, which.
5. յՈրոց, from which.
6. Որովք, by or with which.

V E R B

The verb signifies to be, to do, or to suffer with tense, number and person.

Five properties belong to the verb. Kind,

Tense or Time, Number, Person and Conjugation.

KIND

There are four kinds of verbs: Substantive, Active, Passive, and Neutral.

The first denotes existence, as, *եմ*, *I am*. *գում*, *I do exist*. The second action, as, *առնեմ*, *I do, I make*. The third sufferance, as, *առնիմ*, *I am done or made*. The fourth the action subsisting in itself, as, *աշխատիմ*, *I labour*. *գնամ*, *I go*.

There is also another kind called Common, which signifies the action as well as the sufferance, as, *դատիմ*, *I judge*, and *I am judged*.

TENSE

There are three tenses of the verb: the Present, as, *գրեմ*, *I write*. Past, as, *գրեցի*, *I wrote*: and Future, as, *գրեցից*, *I shall write*.

The past is either Imperfect, as, *գրէի*, *I was writing*, or Perfect, as, *գրեցի*, *I wrote*.

The ancient grammarians add two other perfect tenses: the Preter-perfect, as, *գրեալեմ*, *I have written*, and the Preter-plu-perfect, as, *գրեալ էի*, *I had written*: but these tenses do not necessarily belong to the Armenian language.

NUMBER

The verb has two numbers: Singular, as, *ḡḡḡḡḡ*, *I write*, and Plural, as, *ḡḡḡḡḡḡ*, *we write*.

PERSON

The persons are three: First, as, *ḡḡḡḡḡ*, *I write*. Second, as, *ḡḡḡḡḡḡ*, *thou writest*. and Third, as, *ḡḡḡḡḡ*, *he writes*.

CONJUGATION

The variation of a verb in it's tenses, numbers, and persons is called conjugation.

Conjugation is either Regular or Irregular.

Regular conjugation changes regularly in the termination of the verb without any omission.

The irregular conjugation wants some tense or mood, and is called *Defective*; or in some tense or mood deviates from the rule, and is called *Devious*; or wants the first and second person, and is called *Impersonal*.

MOODS OF THE VERB

The manner of signifying some action is called the Mood. There are four in the regular verbs: Indicative, Imperative, Subjunctive and Infinitive.

When the verb indicates some action, affirming it simply, it is called the indicative,

as, *գրեմ, I write. գրեցի, I wrote. գրեցից, I shall write.*

When it commands or prohibits, it is called imperative, as, *գրեալ, write thou or do thou write. Մի գրեր, do thou write not.*

When it expresses a suspended action, or dependent upon another verb to complete the sense, it is called subjunctive, as, *եթէ գրիցեմ, if I write.*

When one action is denoted without tense, number or person, the mood is called infinitive, as, *գրել, to write.*

The indicative has three tenses, with persons and numbers. The imperative has two tenses: present, and future; it has two numbers, but in the singular has no first person, because he who speaks does not command himself. However in the plural there is a first person, because other persons are addressed and commanded.

The subjunctive has the numbers, and persons perfect: but in the tenses has only the present, and the future, because the Armenian language has not properly the past tense of subjunctive.

The infinitive has neither tense, number, nor person: whence it is used as a noun, and declined in the singular, and is then called the Gerund.

Example.

SINGULAR

1. *Գրեալ*, to write.
2. *Գրեալս*, of writing.
3. *Գրեալս* or *'ի գրեալ*, to writing.
4. *գրեալ*, the writing.
5. *'ի Գրեալս*, from writing.
6. *Գրեալով*, with or by writing, writing.

The Conjugations of the verbs are four, and are distinguished by the last vowels of their indicatives, which are, *ե*, *ա*, *ւ*, *ի*.

The indicative of the first conjugation ends with the vowel *ե*, as, *շարժեմ*, *I move*; of the second with *ա*, as, *լուանամ*, *I wash*; of the third with *ւ*, as, *հեղւմ*, *I pour out*; of the fourth with *ի*, as, *ուսանիմ*, *I learn*.

Every conjugation although different in its moods, tenses, numbers and persons, preserves the first syllable of it's indicative, excepting such verbs as are Devious.

Every person and tense of the verb ending in *ս* or *ի*, is plural. *ս* is the sign of the first and second person, and *ի* of the third; provided only that *ի* be not the article distinctive of the person, because it then would be singular.

Every verb which terminates in *մ*, is in the first person; in *ս*, is in the second person; verbs ending in *ի* or *ց*, are in the first

or second person; verbs ending in *է*, *աւ*, *աւ*, *այ* or *ան*, in the third person; and those terminating in *ր*, are in the second and third person.

In every conjugation the future of the indicative is formed by adding the letter *յ* to the perfect, as, *շարժեցի*, I moved, *շարժեցից*, I shall move. *լուացի*, I washed, *լուացից*, I shall wash. *հեղի*, I poured out, *հեղից*, I shall pour out. *ուսայ*, I learned, *ուսայց*, I shall learn.

PARTICIPLE

The participle is formed by adding to the termination of the verb the particles *ող* or *ող* (sign of the present), *եալ* (sign of the past) *ց* or *ի* (sign of the future).

As a verb it has tense, and as a noun, cases and numbers.

Example.

P R E S E N T

Singular.

1. *Գրող* or *գրող*, he who writes, or is writing.
2. *Գրողի*, of him who writes.
3. *Գրողի* or *առ գրողն*, to him who writes.
4. *Գրող*, him who writes.

5. 'ի գրողէ, from him who writes.
6. գրողաւ, by or with him who writes.

Plural.

1. գրողք, those who write, or who are writing.
2. գրողաց, of those who write.
3. գրողաց or առ գրողս, to those who write.
4. զգրողս, those who write.
5. 'ի գրողաց, from those who write.
6. գրողաւք or գրողօք, by or with those who write.

P A S T

Singular.

1. գրեալ, written or wrote.
2. գրելոյ, of written.
3. գրելոյ or առ գրեալն, to written.
4. զգրեալն, written.
5. 'ի գրելոյ, from written.
6. գրելով, by or with written.

Plural.

1. գրեալք, written or wrote.
2. գրելոց, of written.
3. գրելոց or առ գրեալս, to written.
4. զգրեալս, written.
5. 'ի գրելոց, from written.
6. գրելովք, by or with written.

FUTURE

The future ending in *լոյ*, is declined only with prepositions, as,

Singular.

1. *Գրեւոյ*, to be written.
3. *'ի Գրեւոյ*, to that to be written.
4. *զԳրեւոյ*, to be written.

Plural.

1. *Գրեւոցք*, to be written.
3. *'ի Գրեւոցս*, to that to be written.
4. *զԳրեւոցս*, to be written.

The future terminated in *լի*, is declined thus,

Singular.

1. *Գրեւի*, to be written.
2. *Գրեւոյ*, of that to be written.
3. *Գրեւոյ* or *առ Գրեւի*, to that to be written.
4. *զԳրեւի*, to be written.
5. *'ի Գրեւոյ*, from that to be written.
6. *Գրեւեաւ*, by or with that to be written.

Plural.

1. *Գրեւիք*, to be written.
2. *Գրեւաց*, of that to be written.
3. *Գրեւաց* or *'ի Գրեւիս*, to that to be written.
4. *զԳրեւիս*, to be written.

5. 'ի Գրեւեաց, from that to be written.

6. Գրեւեաւք or գրեւեօք, by or with that to be written.

Specimen of the four conjugations of the verbs regular with their moods, tenses, numbers and persons.

INDICATIVE

Present.

Sing.	Pers.	Plur.	Pers.
1.	Շարժ-եմ-ես-է.		եմք-էք-են.
2.	Լուան-ամ-աս-այ.		ամք-այք-ան.
3.	Հեղ-ում-ուս-ու.		ումք-ոյք-ուն.
4.	Ուսան-իմ-իս-ի.		իմք-իք-ին.

Imperfect.

1.	Շարժ-էի-էիր-էր.	էաք-էիք-էին.
2.	Լուան-այի-այիր-այր.	այաք-այիք-ային.
3.	Հեղ-ուի-ուիր-ոյր.	ուաք-ուիք-ուին.
4.	Ուսան-էի-էիր-էր.	էաք-էիք-էին.

Perfect.

1.	Շարժ-եցի-եցեր-եաց.	եցաք-եցիք-եցին.
2.	Լուա-ցի-ցեր-լուաց.	ցաք-ցիք-ցին.
3.	Հեղ-ի-եր-հեղ.	աք-իք-ին.
4.	Ուս-այ-ար-աւ.	աք-այք-ան.

Future.

1.	Շարժ-եցից-եսցես-եսցէ.	եսցուք-եսջիք-եսցեն.
2.	Լուա-ցից-սցես-սցէ.	սցուք-սջիք-սցեն.
3.	Հեղ-ից-ցես-ցէ.	ցուք-ջիք-ցեն.
4.	Ուս-այց-ցիս-ցի.	ցուք-ջիք-ցին.

IMPERATIVE

Present.

1. Ծարժեա՛, մի՛ շարժեր .	Ծարժեցէ՛ք, մի՛ շարժէք .
Ծարժեացէ՛, մի՛ շարժեացէ .	Ծարժեացեն՛, մի՛ շարժեացեն .
2. Լուա՛, մի՛ լուանար .	Լուացէ՛ք, մի՛ լուանայք .
Լուացէ՛, մի՛ լուացէ .	Լուացեն՛, մի՛ լուացեն .
3. Հեղ՛, մի՛ հեղուր .	Հեղէ՛ք, մի՛ հեղուք .
Հեղցէ՛, մի՛ հեղցէ .	Հեղցեն՛, մի՛ հեղցեն .
4. Ուսի՛ր, մի՛ ուսանիր .	Ուսարո՛ւք, մի՛ ուսանիք .
Ուսցի՛, մի՛ ուսցի .	Ուսցին՛, մի՛ ուսցին .

Future.

1. Ծարժեալի՛ր օր շարժեա .	Ծարժեացո՛ւք, շարժեալիք ,
ցեա , շարժեացէ .	շարժեացեն՛ .
2. Լուալի՛ր օր լուացեա ,	Լուացո՛ւք , լուալիք ,
լուացէ .	լուացեն՛ .
3. Հեղջի՛ր օր հեղցեա , հեղ-	Հեղցո՛ւք , հեղջիք , հեղ-
ցէ .	ցեն՛ .
4. Ուսլի՛ր օր ուսանիլի՛ր ,	Ուսցո՛ւք , ուսլիք օր ուսա-
ուսցի՛ .	նիլիք , ուսցին՛ .

SUBJUNCTIVE

The present is formed like that of indicative.

Future.

1. Ծարժ-իցեմ-իցես-իցէ .	իցեմք-իցէք-իցեն .
2. Լուան-այցեմ-այցես-այցէ .	այցեմք-այցէք-այցեն .
3. Հեղ-ուցում-ուցուս-ուցու .	ուցումք-ուցուք-ուցուն .
4. Ուսան-իցիմ-իցիս-իցի .	իցիմք-իցիք-իցին .

INFINITIVE

1. Ծարժ-ել .
2. Լուան-ալ .
3. Հեղ-ուլ .
4. Ուսան-իլ օր էլ .

PARTICIPLE

Present.

Ծարժող or *Ծարժեցող*. *Լուացող*. *Հեղող*. *Ուսանող*.

Past.

Ծարժեալ. *Լուացեալ*. *Հեղեալ*. *Ուսեալ*.

Future.

Ծարժեցոյ or *Ծարժելի*. *Լուանալոյ* or *Լուանալի*.
Հեղոյ or *Հեղի*. *Ուսանեցոյ* or *Ուսանելի*:

CONJUGATION OF SUBSTANTIVE VERBS

Defective verb *Եմ*, *I am*.

INDICATIVE

Present.

Եմ, I am. *Էս*, thou art. *Է*, he is.
Եմք, we are. *Էք*, ye are. *Էն*, they are.

Imperfect.

Էի, I was. *Էիր*, thou wast. *Էր*, he was.
Էաք, we were. *Էիք*, ye were. *Էին*, they
 were.

IMPERATIVE

Ե՛ր, be thou or do thou be.
Է՛ք, or *Էրո՛ւք*, be ye or do ye be.

SUBJUNCTIVE

Իցեմ, I be. Իցես, thou be. Իցէ, he be.
 Իցեմք, we be. Իցէք, ye be. Իցեն, they be.

INFINITIVE

Ել, to be.

PARTICIPLE

Past.

Եալ, been or having been.

Future.

Ելոց, which is to be, or about to be.

Comparing this verb with the verb շարժել, to move, of the first conjugation, it is clearly seen, that its conjugation is the basis of the latter.

Defective verb Գւմ, I am or I exist.

INDICATIVE

Present.

Գւմ, I am. Գաս, thou art. Գոյ, he is.
 Գումք, we are. Գոյք, ye are. Գոն, they are.

Imperfect.

Գոյիր, thou wast. Գոյր, he was.
 Գոյին, they were.

SUBJUNCTIVE

Future.

Գուցէ, he be, it may be, it would be.

Գուցեն, they be, they may be.

INFINITIVE

Գուլ, to be, to exist.

PARTICIPLE

Present.

Գոյող, being.

The deficiencies of this verb are supplied by the means of the other substantive verbs.

The word չէ is used sometimes as a substantive verb, as, չիք իմայր, *I have no husband*, or *I am without a husband*, or *I am not married*. ուսեալ ըսաւ չիք, *he has never learned*.

Substantive verb լըշանիմ, *I am made or done*.

INDICATIVE

Present.

Եղանիմ, *I am made*. Եղանիս, *thou art made*. Եղանի, *he is made*.

Եղանիմք, *we are made*. Եղանիք, *ye are made*. Եղանին, *they are made*.

Imperfect.

Եղանէի, I was made. Եղանէիր, thou wast made. Եղանէր, he was made.

Եղանէաք, we were made. Եղանէիք, ye were made. Եղանէին, they were made.

Perfect.

Եղէ or Եղայ, I have been. Եղեր, thou hast been. Եղև, he has been.

Եղաք, or Եղեաք, we have been. Եղէք, or Եղայք, ye have been. Եղէն, they have been.

Future.

Եղէց, I shall be. Եղիցիս, thou shalt be. Եղիցի, he shall be.

IMPERATIVE

Present.

Մի՛ Եղանիր, be thou not. Եղիցի՛, let him be. Եղերուք, be ye. Մի՛ Եղանիք, be ye not. Եղիցին, let them be.

SUBJUNCTIVE

The present is formed like that of the Indicative.

Future.

Եղիցիմ or Եղանիցիմ, I shall be made. Եղիցիս, thou shalt be made. Եղիցի, he shall be made.

Եղեցիմք or **Եղանիցիմք**, we shall be made.
Եղեցիք, ye shall be made. **Եղեցին**, they shall be made.

INFINITIVE

Եղանիլ, to be, to be made, to be done.

PARTICIPLE

Past.

Եղեալ, been, made, done, having been.

Future.

Եղանելոց or **Եղանելի**, which is to be.

Substantive verb | **Էմ**, *I am, I am made.*
 or *done.*

INDICATIVE

Present.

Էմ, I am. **Էս**, thou art. **Է**, he is.
Էմք, we are. **Էք**, ye are. **Էն**, they are.

Imperfect.

Էի, I was. **Էիր**, thou wast. **Էր**, he was.
Էաք, we were. **Էիք**, ye were. **Էին**, they were.

Future.

Լիցիմ, I shall be. Լիցիս, thou shalt be. Լիցի,
he shall be.

Լիցուք, we shall be. Լիցեք or Լիջեք, ye shall
be. Լիցին, they shall be.

IMPERATIVE

Present.

Լի՛ր, be thou. Մի՛ Լինի՛ր, be thou not. Լիցի՛,
let him be.

Լի՛ք, or Լերու՛ք, be ye. Մի՛ Լինի՛ք, be ye not.
Լիցին՛, let them be.

Future.

Լիջի՛ր or Լնիջի՛ր or Լիցիս, be thou. Լիցի՛,
let him be.

Լիցու՛ք, let us be. Լիջե՛ք, or Լնիջե՛ք, be ye.
Լիցին՛, let them be.

SUBJUNCTIVE

Present is like that of the Indicative.

Future.

Լինիցիմ, I be or may be. Լնիցիս, thou be.
Լնիցի, he be.

Լնիցիմք, we be. Լնիցեք, ye be. Լնիցին,
they be.

INFINITIVE

Լինե՛լ, to be.

PARTICIPLE

Present.

Լինող, being.

Past.

Լեալ or լիեալ, been, having been.

Future.

Լինեցոյ or լինելի, which is to be.

FIRST CONJUGATION

Active Շարժել, To move.

INDICATIVE

Present.

Շարժեմ, I move. շարժես, thou movest.

շարժէ, he moves.

Շարժեմք, we move. շարժեք, ye move.

շարժեն, they move.

Imperfect.

Շարժեի, I moved or was moving. շարժեիր, thou movedst or wast moving.

շարժէր, he moved or was moving.

Շարժեաք, we moved or were moving.

շարժեիք, ye moved or were moving.

շարժեն, they moved or were moving.

Կեր

Perfect.

էր

Շարժեցի, I moved. շարժեցեր, thou movedst. շարժեաց, he moved.

Շարժեցաք, we moved. շարժեցիք, ye moved. շարժեցին, they moved.

As we have remarked above, the Preter-perfect, and Preter-plu-perfect are not properly formed in the Armenian language, because when the necessity occurs, they are accustomed to join the participle to the other tenses of the verb substantive.

Կեսցես

Future.

Կեսցես

Շարժեցից, I shall move. շարժեցես, thou shalt move. շարժեցէ, he shall move.

Շարժեցուք, we shall move. շարժեցիք, ye shall move. շարժեցեն, they shall move.

IMPERATIVE

Present.

Շարժեա՛, move thou. չի՛ շարժեր, move thou not. շարժեցէ՛, let him move.

Շարժեցի՛ք, move ye. չի՛ շարժէք, move ye not. շարժեցեն՛, let them move.

The negative particle չի, not, is also placed with the third person of the present, and before all the persons of the future in every conjugation.

Future.

Շարժեսցի՛ր or շարժեցե՛ս, move thou. շարժեցե՛կ, let him move.

Շարժեցո՛ւք, let us move. շարժեսցի՛ք, move ye. շարժեցե՛ն, let them move.

SUBJUNCTIVE

The present is like that of the Indicative.

Future.

Շարժիցե՛մ, I move, I may, might, could, should, would move. շարժիցե՛ս, thou move, etc. շարժիցե՛կ, he move, etc.

Շարժիցե՛մք, we move, etc. շարժիցե՛ք, ye move, etc. շարժիցե՛ն, they move, etc.

The future of the indicative, of the imperative, and of the subjunctive from their affinity are adopted by turns in all the four conjugations.

INFINITIVE

Շարժե՛լ, to move.

PARTICIPLE

Present.

Շարժող or շարժեցող, moving, who moves.

Past.

Շարժեալ or շարժեցեալ, having moved.

Future.

Հարժեւոյ, which has to move.

All the verbs active and neuter-active, which in the first person of the perfect end in **եցի** or **ացի**, are thus conjugated; and also the verbs Transitive ending in **ացի**.

Passive **Հարժեալ**, *To be moved.*

The Passive of the first conjugation is formed by changing the **ե** in the last syllable of the Active into **ի**; the **ցի** into **աց**; the **ից** into **աց**; besides a few other variations.

INDICATIVE

Present.

Հարժիմ, I am moved. **Հարժիս**, thou art moved. **Հարժի**, he is moved.

Հարժիմք, we are moved. **Հարժիք**, ye are moved. **Հարժին**, they are moved.

Imperfect.

Հարժեի, I was moved. **Հարժեիր**, thou wast moved. **Հարժեր** or **Հարժիւր**, he was moved.

Հարժեաք, we were moved. **Հարժեիք**, ye were moved. **Հարժեին**, they were moved.

Perfect.

Շարժեցայ, I have been moved. շարժեցար, thou hast been moved. շարժեցաւ, he has been moved.

Շարժեցաք, we have been moved. շարժեցայք, ye have been moved. շարժեցան, they have been moved.

Future.

Շարժեցայց, I shall be moved. շարժեսցիս, thou shalt be moved. շարժեսցի, he shall be moved.

Շարժեսցուք, we shall be moved. շարժիջիք, ye shall be moved. շարժեսցին, they shall be moved.

IMPERATIVE

Present.

Շարժեա՛ց or շարժեցի՛ր, be thou moved. մի՛ շարժիր, be thou not moved. շարժեսցի՛, let him be moved.

Շարժեցարո՛ւք, be ye moved. մի՛ շարժիք, be ye not moved. շարժեսցին, let them be moved.

Future.

Շարժեսցի՛ր or շարժիջի՛ր, be thou moved. շարժեսցի՛, let him be moved.

Շարժեսցուք, let us be moved. շարժիջիք, be ye moved. շարժեսցին, let them be moved.

SUBJUNCTIVE

Present is like that of the Indicative.

Future.

Շարժիցիմ, I shall be moved. շարժիցիս, thou shalt be moved. շարժիցի, he shall be moved.

Շարժիցիմք, we shall be moved. շարժիցիք, ye shall be moved. շարժիցին, they shall be moved.

INFINITIVE

Շարժիլ or շարժեալ, to be moved.

PARTICIPLE

Past.

Շարժեալ or շարժեցեալ, moved, being moved.

Future.

Շարժեցող or շարժելի, which is to be moved.

In this manner many Neuter-passive and Common verbs are conjugated.

SECOND CONJUGATION

Active **լվանալ**, *To wash.*

INDICATIVE

Present.

լվանամ, I wash. **լվանաս**, thou wastest.
լվանայ, he washeth.
լվանա՞մք, we wash. **լվանայք**, ye wash.
լվանան, they wash.

Imperfect.

լվանայի, I washed *or* was washing. **լվանայիր**, thou washedst *or* wast washing.
լվանայր, he washed *or* was washing.
լվանայաք, we washed *or* were washing.
լվանայիք, ye washed *or* were washing.
լվանային, they washed *or* were washing.

Perfect.

լվացի, I washed. **լվացեր**, thou washedst.
լվաց, he washed.
լվացաք, we washed. **լվացիք**, ye washed.
լվացին, they washed.

Future.

լվացից, I shall wash. **լվացես**, thou shalt wash. **լվացէ**, he shall wash.
լվացուք, we shall wash. **լվացիք**, ye shall wash. **լվացեն**, they shall wash.

IMPERATIVE

Present and Future.

Լուա՛, լուաջի՛ր, or լուացե՛ս, wash thou. Դի՛
լուանար, wash thou not. լուացե՛, let
him wash.

Լուացո՛ւք, let us wash. լուացե՛ք, or լուա-
ջի՛ք, wash ye. լուացե՛ն, let them wash.

SUBJUNCTIVE

Future.

Լուանայցե՛մ, I wash, may wash, might wash,
I could, should, would wash. լուանայցե՛ս,
thou wash, etc. լուանայցե՛, he wash, etc.
Լուանայցե՛մք, we wash. լուանայցե՛ք, ye
wash. լուանայցե՛ն, they wash.

INFINITIVE

Լուանալ, to wash.

PARTICIPLE

Present.

Լուացող, washing, who washes.

Past.

Լուացեալ, having washed.

Future.

Լուանալոց, who has to wash.

Thus also are conjugated the verbs,
which in the first person of the Perfect ter-
minate in յայ.

Passive լվանիլ, To be washed.

INDICATIVE

Present.

Լվանիմ, I am washed. Լվանիս, thou art washed. Լվանի, he is washed.

Լվանիմք, we are washed. Լվանիք, ye are washed. Լվանին, they are washed.

Perfect.

Լվացայ, I have been washed. Լվացար, thou hast been washed. Լվացաւ, he has been washed.

Լվացաք, we have been washed. Լվացայք, ye have been washed. Լվացան, they have been washed.

Future.

Լվացայց, I shall be washed. Լվացիս, thou shalt be washed. Լվացի, he shall be washed.

Լվացուք, we shall be washed. Լվաջիք, ye shall be washed. Լվացին, they shall be washed.

IMPERATIVE

Present and Future.

Լվա՛, Լվացի՛ր or Լվաջի՛ր, be thou washed.
Լվացի՛, let him be washed.

Լուսացուք, let us be washed. Լուսջլիք, be ye washed. Լուսցին, let them be washed.

SUBJUNCTIVE

Լուանայցիմ, I may be washed. Լուանայցիս, thou may est be washed. Լուանայցի, he may be washed.

Լուանայցիմք, we may be washed. Լուանայցիք, ye may be washed. Լուանայցին, they may be washed.

INFINITIVE

Լուանիլ, to be washed.

PARTICIPLE

Past.

Լուացեալ, washed.

Future.

Լուանալի, which is to be washed.

The Passives of the second conjugation are not so harmonious to the ear, whence they are sometimes formed by means of the verbs substantive, or the actives are adopted with a passive sense.

THIRD CONJUGATION

Active Հեղուլ, To pour out.

INDICATIVE

Present.

Հեղում, I pour out. Հեղուս, thou pourest out. Հեղու, he pours out.

Հեղումք, we pour out. Հեղուք, ye pour out. Հեղուն, they pour out.

Imperfect.

Հեղուի, I poured out or was pouring out. Հեղուիր, thou pour'dst out or wast pouring out. Հեղոյր, he poured out or was pouring out.

Հեղուաք, we poured out or were pouring out. Հեղուիք, ye poured out or were pouring out. Հեղուին, they poured out or were pouring out.

Perfect.

Հեղե, I poured out. Հեղեր, thou pour'dst out. Եհեղ or Հեղ, he poured out.

Հեղաք, we poured out. Հեղիք, ye poured out. Հեղին, they poured out.

Future.

Հեղից, I shall pour out. Հեղցես, thou shalt pour out. Հեղցես, he shall pour out.

Հեղցուք, we shall pour out. Հեղջիք, ye shall pour out. Հեղցեն, they shall pour out.

IMPERATIVE

Present and Future

Հեղ, Հեղջիք, or Հեղցես, do thou pour out. Ո՞ր հեղուք, do thou not pour out. Հեղցի՛, let him pour out.

Հեղցուք, let us pour out. Հեղէ՛ք, or Հեղջիք, do ye pour out. Ո՞ր հեղուք, do ye not pour out. Հեղցեն, let them pour out.

SUBJUNCTIVE

Future.

Հեղուցում, I pour out, I may, might, could, should, would pour out. Հեղուցուս, thou pour out, etc. Հեղուցու, he pour out, etc. Հեղուցումք, we pour out, etc. Հեղուցուք, ye pour out. Հեղուցուն, they pour out.

INFINITIVE

Հեղուլ, to pour out.

PARTICIPLE

Present.

Հեղող, pouring out.

Past.

Հեղեալ, having poured out.

Future.

Հեղց, who has to pour out.

In this manner also are conjugated the verbs which in the first person of the Perfect terminate in ա, or եա.

Passive Հեղանիլ, To be poured out.

INDICATIVE

Present.

Հեղանիմ, I am poured out. Հեղանիս, thou art poured out. Հեղանի, he is poured out. Հեղանիմք, we are poured out. Հեղանիք, ye are poured out. Հեղանին, they are poured out.

Perfect.

Հեղայ, I have been poured out. Հեղար, thou hast been poured out. Հեղաւ, he has been poured out. Հեղաք, we have been poured out. Հեղայք, ye have been poured out. Հեղան, they have been poured out.

Future.

Հեղայց, I shall be poured out. Հեղցիս, thou shalt be poured out. Հեղցի, he shall be poured out. Հեղցուք, we shall be poured out. Հեղջիք, ye shall be poured out. Հեղցին, they shall be poured out.

IMPERATIVE

Հեղևի՛ր or Հեղցի՛ս, be thou poured out.

Հեղցի՛, let him be poured out.

Հեղարո՛ւք or Հեղջի՛ք, be ye poured out.

Հեղցի՛ն, let them be poured out.

INFINITIVE

Հեղանիլ, to be poured out.

PARTICIPLE

Past.

Հեղեալ, poured out.

Future.

Հեղլի, which is to be poured out.

The deficiencies of the third conjugation passive are supplied from it's active.

FOURTH CONJUGATION

Common verb Ուսանիլ, *To learn.*

INDICATIVE

Present.

Ուսանիմ, I learn. ուսանիս, thou learnest.

ուսանի, he learns.

Ուսանիմք, we learn. ուսանիք, ye learn.

ուսանին, they learn.

Imperfect.

Ուսանէի, I learned or was learning. ուսանէիր, thou learnedst or wast learning.

ուսանէր, he learned or was learning.

Ուսանէաք, we learned or were learning.

ուսանէիք, ye learned or were learning.

ուսանէին, they learned or were learning.

Perfect.

Ուսայ, I have learned. ուսար, thou hast learned. ուսաւ, he has learned.

Ուսաք, we have learned. ուսայք, ye have learned. ուսան, they have learned.

Future.

Ուսայց, I shall learn. ուսցիս, thou shalt learn. ուսցի, he shall learn.

Ուսցուք, we shall learn. ուսջիք, ye shall learn. ուսցին, they shall learn.

IMPERATIVE

Present.

Ուսի՛ր, learn thou. մի՛ ուսանիր, learn thou not. ուսցի՛, let him learn.

Ուսարո՛ւք, do ye learn. մի՛ ուսանիք, do ye not learn. ուսցի՛ն, let them learn.

Future.

Ուսջի՛ր, or ուսանիջի՛ր, learn thou. ուսցի՛, let him learn.

Ուսցո՛ւք, let us learn. ուսջի՛ք or ուսանիջիք, do ye learn. ուսցին, let them learn.

SUBJUNCTIVE

The Present is like that of the Indicative.

Future.

Ուսանիցիմ, I learn, may, might, could, should, would learn. ուսանիցիս, thou learn, etc. ուսանիցի, he learn, etc.
 Ուսանիցիմք, we learn. ուսանիցիք, ye learn. ուսանիցին, they learn.

INFINITIVE

Ուսանիլ, or ուսանել, to learn.

PARTICIPLE

Present.

Ուսանող, learning, who learns.

Past.

Ուսեալ, having learned.

Future.

Ուսանելոց or ուսանելի, who has to learn.

Thus are also conjugated the common verbs which in the first person of the Perfect terminate in յոյ.

They are at the same time active and passive.

Conjugations of the Irregular verbs.

ACTIVE

INDICATIVE

Present.

Առնեմ, I make. առնես, thou makest. առնի,
he makes.

Առնեմք, we make. առնէք, ye make. առնեն,
they make.

Perfect.

Արարի, I have made. արարեր, thou hast
made. արար, he has made.

INFINITIVE

Առնել, to make, to do.

PARTICIPLE

Present.

Արարող or առնող, making, who makes.

Past.

Արարեալ, having made, making.

Future.

Առնելոյ, who has to make.

PASSIVE

INDICATIVE

Present.

Առնիմ, I am made. առնիս, thou art made.

առնի, he is made.

Առնիմք, we are made. առնիք, ye are made.

առնին, they are made.

Perfect.

Արարայ, I have been made. արարար, thou hast been made. արարաւ, he has been made.

Արարաք, we have been made. արարաք, ye have been made. արարան, they have been made.

INFINITIVE

Առնիլ, to be made.

PARTICIPLE

Past.

Արարեալ, (not արարեցեալ) made.

Future.

Առնելի or առնելոց, which is to be made.

ACTIVE

INDICATIVE

Present.

Դնեմ, I put. Դնես, thou putst. Դնէ, he puts.
 Դնեմք, we put. Դնեք, ye put. Դնեն, they
 put.

Perfect.

Եղի, I have put. Եղիր or Եղեր, thou hast.
 put. Եղ, he has put.
 Եղաք, we have put. Եղեք, ye have put.
 Եղին, they have put.

INFINITIVE

Դնել, to put, to place.

PARTICIPLE

Present.

Դնող, putting.

Past.

Եղեալ, having put.

Future.

Դնեցոյ, who has to put.

PASSIVE

INDICATIVE

Present.

Դնիմ, I am put. Դնիս, thou art put. Դնի,
 he is put.

Դնիմք, we are put. Դնիք, ye are put. Դնին, they are put.

Perfect.

Եղայ, I have been put. Եղար, thou hast been put. Եղաւ, he has been put.

Եղաք, we have been put. Եղայք, ye have been put. Եղան, they have been put.

INFINITIVE

Դնիլ, to be put.

PARTICIPLE

Past.

Եղեալ, (not դրեցեալ) put.

Future.

Դնելի or Դնելոց, which is to be put.

ACTIVE

INDICATIVE

Present.

Լսեմ, I hear. Լսես, thou hearest. Լսէ, he hears.

Լսեմք, we hear. Լսեք, ye hear. Լսեն, they hear.

Perfect.

Լուայ, I heard. Լուար, thou heard. Լուաւ, he heard.

Լսաք, we heard. **լսայք**, ye heard. **լսան**, they heard.

INFINITIVE

Լսել, to hear.

PARTICIPLE

Present.

Լսող, hearing, who hears.

Past.

Լսեալ, having heard, hearing.

Future.

Լսեցոյ, who has to hear.

PASSIVE

INDICATIVE

Present.

Լսիմ, I am heard. **լսես**, thou art heard. **լսի**, he or it is heard.

Լսիմք, we are heard. **լսեք**, ye are heard. **լսն**, they are heard.

Perfect.

Is formed by means of the Substantive verb, as,

Լսեալ, **լսելի**, **լուր** or **լու եղէ**, I have been heard. **լսեալ եղեր**, thou hast been heard. **լսեալ եղև**, he has been heard.

Լուեալ, լսելի, լուր or լու եղաք, we have been heard. լուեալ եղէք, ye have been heard. լուեալ եղեն, they have been heard.

INFINITIVE

Լսիլ, to be heard.

PARTICIPLE

Past.

Լուեալ, heard.

Future.

Լսելի, which is to be heard.

This verb is also regular.

ACTIVE

INDICATIVE

Present.

Զանաչեմ, I know. Ճանաչես, thou knowest. Ճանաչէ, he knows.

Զանաչեմք, we know. Ճանաչէք, ye know. Ճանաչեն, they know.

Perfect.

Ծանեայ, I have known. Ծանեար, thou hast known. Ծանեաւ, he has known.

Ծանեաք, we have known. Ծանեայք, ye have known. Ծանեան, they have known.

IMPERATIVE

Ճանաչել, to know.

PARTICIPLE

Present.

Ճանաչող, knowing, who knows.

Past.

Ծանուցեալ, having known.

Future.

Ճանաչեցոյ, who has to know.

PASSIVE

INDICATIVE

Present.

Ճանաչիմ, I am known. Ճանաչիս, thou art known. Ճանաչի, he is known.

Ճանաչիմք, we are known. Ճանաչիք, ye are known. Ճանաչին, they are known.

Perfect.

Ծանուցեալ եղի, I have been known. Ծանուցեալ եղեր, thou hast been known.

Ծանուցեալ եղև, he has been known.

Ծանուցեալ եղաք, we have been known.

Ծանուցեալ եղէք, ye have been known.

Ծանուցեալ եղեն, they have been known.

INFINITIVE

Ճանաչիլ, to be known.

PARTICIPLE

Past.

Ծանուցեալ, known.

This verb is also regular.

NEUTER

INDICATIVE

Present.

Մեղանչեմ, I sin. **մեղանչես**, thou sinnest.
մեղանչէ, he sins.

Մեղանչեմք, we sin. **մեղանչէք**, ye sin. **մեղանչեն**, they sin.

Perfect.

Մեղայ, I have sinned. **մեղար**, thou hast sinned. **մեղաւ**, he has sinned.

Մեղաք, we have sinned. **մեղայք**, ye have sinned. **մեղան**, they have sinned.

INFINITIVE

Մեղանչել, to sin.

PARTICIPLE

Present.

Մեղանչող, sinning, who sins.

Past.

Մեղուցեալ, having sinned.

Future.

Մեղանչեց, who has to sin.

This verb is also regular.

NEUTER

INDICATIVE

Present.

Յառնեմ, I rise. յառնես, thou risest. յառնէ, he rises.

Յառնեմք, we rise. յառնէք, ye rise. յառնեն, they rise.

Perfect.

Յարեայ, I have been risen, I rose. յարեար, thou hast been risen. յարեաւ, he has been risen.

Յարեաք, we have been risen. յարեայք, ye have been risen. յարեան, they have been risen.

IMPERATIVE

Արի՛, rise thou. մի՛ յառներ, rise thou not.

Արի՛ք, rise ye. մի՛ յառնէք, rise ye not.

INFINITIVE

Յառնել, to rise, to get up.

PARTICIPLE

*Past.***Յարուցեալ**, risen, having been risen.*Future.***Յառնելոյ**, who is to rise.

ACTIVE

INDICATIVE

*Present.***Տամ**, I give. **տաս**, thou givest. **տայ**, he gives.**Տամք**, we give. **տայք**, ye give. **տան**, they give.*Perfect.***Ետու**, I have given. **Ետուք**, thou hast given. **Ետ**, he has given.**Տուաք**, we have given. **Ետուք**, ye have given. **Ետուն**, they have given.

INFINITIVE

Տալ, to give.

PARTICIPLE

*Present.***Տուող**, giving, who gives.*Past.***Տուեալ**, having given.

Future.

Տալոց, who has to give.

PASSIVE

INDICATIVE

Present.

Տուեալ լինիմ, I am given. *տուեալ լինիս*,
thou art given. *տուեալ լինի*, he is given.
Տուեալ լինիմք, we are given. *տուեալ լի-
նիք*, ye are given. *տուեալ լինին*, they
are given.

Perfect.

Տուայ, I have been given. *տուար*, thou hast
been given. *տուաւ*, he has been given.
Տուաք, we have been given. *տուայք*, ye
have been given. *տուան*, they have been
given.

INFINITIVE

Տուեալ լինել, to be given.

PARTICIPLE

Past.

Տուեալ, given.

Future.

Տալի, which is to be given.

NEUTER

INDICATIVE

Present.

Գաւ, I come. Դաս, thou comest. Դայ, he cometh.

Գաւք, we come. Դայք, ye come. Դան, they come.

Perfect.

Եկի, I was come. Եկիր, thou wast come. Եկն, he was come.

Եկաք, we were come. Եկիք, ye were come. Եկին, they were come.

INFINITIVE

Գալ, to come.

PARTICIPLE

Past.

Եկեալ, come, being come.

Future.

Գալոց, who is to come.

ACTIVE

INDICATIVE

Present.

Ուտեմ, I eat. ուտես, thou eatest. ուտէ, he eats.

Ուտեմք, we eat. ուտեք, ye eat. ուտեն, they eat.

Perfect.

Կերի or կերայ, I have eaten. կերեր, or կերար, thou hast eaten. Եկեր, or կերաւ, he has eaten.

Կերաք, we have eaten. կերայք, or կերիք, ye have eaten. կերին or կերան, they have eaten.

INFINITIVE

Ուտել, to eat.

PARTICIPLE

Present.

Կերող, eating, who eats.

Past.

Կերեալ, eating; having eaten.

Future.

Ուտելոյ, who has to eat.

PASSIVE

INDICATIVE

Present.

Ուտիմ, I am eaten. ուտիս, thou art eaten.
ուտի, he is eaten.

Ուտիմք, we are eaten. ուտիք, ye are eaten.
ուտին, they are eaten.

Perfect.

Կերեալ եղէ, I have been eaten. Կերեալ
եղեր, thou hast been eaten. Կերեալ եղև,
he has been eaten.

Կերեալ եղաք, we have been eaten. Կե-
րեալ եղէք, ye have been eaten. Կերեալ
եղէն, they have been eaten.

INFINITIVE

Ուտիլ, to be eaten.

PARTICIPLE

Past.

Կերեալ, eaten.

Future.

Ուտելի or Կերլի, which is to be eaten.

ACTIVE

INDICATIVE

Present.

Ըմպեմ, I drink. Ըմպես, thou drinkest. Ըմ-
պէ, he drinks.

Ըմպեմք, we drink. Ըմպէք, ye drink. Ըմ-
պեն, they drink.

Perfect.

Սրբի, I drank. արբեր, thou drankest. արբ-
or էարբ, he drank.

Սրբաք, we drank. արբիք, ye drank. ար-
բին, they drank.

INFINITIVE

Ըմպեալ, to drink.

PARTICIPLE

Ըմպող, drinking, who drinks.

Past.

Ըմպեալ or Արբեալ, drunk or drunken;
having drunk.

Future.

Ըմպեցոյ, who is to drink.

The passive is formed with a Substantive verb.

COMMON

INDICATIVE

Present.

Ունիմ, I take. ունիս, thou takest. ունի,
he takes.

Ունիմք, we take. ունիք, ye take. ունին,
they take.

Perfect.

Կալայ, I have taken. կալար, thou hast
taken. կալաւ, he has taken.

Կալաք, we have taken. կալայք, ye have
taken. կալան, they have taken.

INFINITIVE

ՈՒՆԵԼ, to take, to have.

PARTICIPLE

Present.

ՈՒՆՈՂ, taking, having, who has.

Past.

ԿԱԼԵԱԼ, taken, had ; taking, having.

Future.

ՈՒՆԵԼԻ or ՈՒՆԵԼՈՅ, who has to take or to have.

NEUTER

INDICATIVE

Present.

ԵՐԹԱՄ, I go. ԵՐԹԱՍ, thou goest. ԵՐԹԱՅ, he goes.

ԵՐԹԱՄՔ, we go, ԵՐԹԱՅՔ, ye go. ԵՐԹԱՆ, they go.

Perfect.

ՉՔԱՅ, or չՈՒԱՅ, I went or I am gone. չՔԱՐ, thou wentest or art gone. չՔԱԼ, he went or is gone.

ՉՔԱՔ, we went, etc. չՔԱՅՔ, ye went. չՔԱՆ, they went or they are gone.

INFINITIVE

Երթալ, to go.

PARTICIPLE

Present.

Երթող, going, who goes.

Past.

Երթեալ, gone ; going.

Future.

Երթալոց or Երթալի, who is to go.

VERBS IMPERSONAL

Those verbs are called Impersonal which are used only in the third person, as,

Ամպէ, it begins to cloud.

Անձրիւէ, it rains.

Ցօղէ, it rains little.

Հեղեղատէ, it comes pouring, it runs over.

Զիւնէ, it snows.

Ճառագայթէ, it shines.

Առաւօտէ, it begins to be day-light.

Մըրկէ, it blows very hard.

Փայլատակէ, it lightens.

Պտղաբերէ, it produces fruit.

Մռնէ, it bellows, it roars.

Կաղկանձէ, it howls.

Բառաջէ, it bellows, it roars.

Այգանայ, it clears up.

Առաւօտանայ, it dawns.

Երեկոյանայ, it darkens.

Գիշերանայ, it is become night.

Լուսանայ, it brightens.

Խաւարանայ, it grows dusky.

Հրանայ, it kindles.

Որոտայ, it thunders.

Ասի, it is reported, they say.

Երևի, it appears, it seems.

Թուի, it seems.

Կարծի, 'tis believed, it is thought.

Լսի, it is noised abroad.

Հասանէ or Հասանի, it happens, it falls out.

Պատահէ, it happens.

Հանդիպի, it happens.

Պիտի, it must, it behoves.

Յաւէ or ցաւի, it pains.

Անկ է, it becomes, it is fit.

Արժան է, it is convenient, it becomes.

Անհնար է, it is impossible.

Բարւիք է, it is good, it is well.

Խիստ է, it is hard.

Կամ է, or Կամք էն, it is wished, it wills.

Հարկ է, it must, it is necessary.

Մարմ է, it may be.

Յայտ է, it is clear.

Շատ է, it is enough, it suffices.

Պարտ է, it must.

Վայել է, it is fit, it is proper.

Պէտք էն, it must, it is necessary.

Օրէն է or օրէնք էն, 'tis lawful, it allows.

Φήγ[ε] ε, it is cared for.

Οφ[ε]λ[ι]μ ε, it is expedient.

Ἦ ε[φ]ε[υ] ε, it is suitable, it is convenient, it becomes, it is fit.

PREPOSITION

A preposition is an indeclinable word or particle which placed before a noun changes either it's case, or it's signification.

The prepositions which change the cases of nouns are called *Formers of cases*.

The prepositions which change the meaning of nouns by governing their cases, are called *Rulers of cases*.

Prepositions 'ε, , and ε form the Dative and the Ablative.

{, 'ε, are placed before the vowels.

{ε forms the Dative.

{ forms the Dative. Before a consonant it is pronounced εε, as, εε*εε.

Ο forms the Accusative. Before a consonant it was formerly pronounced εε, but at present it is pronounced εε.

{εε forms the Dative and the Ablative.

According to the modern usage the Prepositions forming the cases , , and ε are written prefixed and joined to nouns, and the others detached from them.

A COLLECTION OF PREPOSITIONS

Ան, առ 'ի, *to, unto, towards, at: by, near, nigh: for, for the sake, on account: on, upon: under: against: amongst.* govern the dative, the genitive, and the instrumental cases.

Ընդ, *with: by: instead: for: under: between: to, unto, towards: on, upon: amongst.* governs the genitive, the dative, the ablative, and sometimes the instrumental.

Ըստ, *according: for: out: without: after.* governs the genitive, the dative, and the ablative.

Զերդ or **զերթ**, *as, like.* governs the accusative.

Իբր, իբրև or **իբրու**, *as, like, about.* govern generally the accusative.

Թարց or **թանց**, *without, out, unless.* governs the genitive.

Վասն, *for, in order to, concerning.* governs the genitive.

Քան, *than, much.* governs the accusative.

Ենթ see **Ընդ** :

Մինչ or **մինչև**, *till, untill, to, unto.* governs the dative with a preposition.

Հանդերձ, *with, by.* governs the instrumental.

Պէր, *over, above, upon, more, before, past.* governs generally the accusative, and sometimes the dative.

Պէս, *as, like*, governs the genitive and the dative.

Գուհակ, *as, like*. governs the genitive and the dative.

Դէմ, *towards*. governs the dative.

Կոյս or **Կողմն**, *towards*. govern the dative-with-preposition.

Չափ, *till, untill, unto*. governs the instrumental.

Շուրջ, **շուրջանակի**, *about, around*. govern the circumdative.

Արտաքս, **արտաքոյ**, *out*. govern the genitive or the accusative with **սա**.

Փոխան, **փոխանակ**, *instead, in behalf*. govern the genitive.

Ներքոյ or **'ի ներքոյ**, *under*. govern the genitive.

'ի վերայ, *on, upon*. governs the genitive.

'ի վեր, **վերոյ** or **'ի վերոյ**, *over, above*. govern the dative, or the accusative with **սա**.

'ի մէջ or **'ի միջի**, *in, into, in the middle, within, between, amongst*. govern the genitive.

'ի միջոյ, *from the middle*. governs the genitive.

'ի ձեռն, *by*. governs the genitive.

Զօրէն, *as, like*, governs the genitive.

Զհետ, **հետի**, **զկնի**, *after, behind*. govern the genitive.

Յաղաքս or **աղաքաւ**, *for, for the sake, because of*. govern the genitive.

'Ի պատճառս or պատճառաւ, *for, for the sake, because, of.* govern the genitive.

'Ի համար, *on account, for.* governs the genitive.

Սակս or 'ի սակս, *because of, for, on account.* govern the genitive.

'Ի պէտս, *for.* governs the genitive.

Յաջմէ or ընդ աջմէ, *on the right side.* govern the genitive.

'Ի ձախմէ or ընդ ձախմէ, յահեկէ or ընդ ահեկէ, *on the left side.* govern the genitive.

Բաց or բացց, *out, without, besides, except.* govern the ablative.

Զատ, *aside.* governs the ablative.

Հեռի, *far, far off.* governs the ablative.

Գաղտ, *secretly.* governs the ablative.

Ուրոյն, *apart, aside.* governs the ablative.

Քաւ, *God forbid.* governs the ablative.

Հուպ, մերձ, մօտ, *near, nigh, by.* govern the dative.

Կից, *conjoint, connected, with.* governs the dative.

Զոյդ, *joint, with.* governs the dative.

Նման, *like.* governs the dative.

Հակառակ, *against.* governs the dative.

Փոխարէն, *instead of.* governs the dative.

Առանց, *without, out, besides, unless.* governs the genitive.

Առաջի, *in front, before.* governs the genitive.

Յառաջոյ, *before, from before.* governs the genitive.

Ընդ առաջ, *against*. governs the genitive.

Ընթեր or **առննթեր**, *near, nigh, by*. govern the genitive and the dative.

Ընդդէմ, *against*. governs the genitive and the dative.

Դէմ ընդդէմ, դէմ յանդիման, հանդէպ, *in front, against, opposite*. govern the genitive and the dative.

Յանդիման, *before, in front*. governs the genitive and the dative.

Ահն յանդիման or **յայտ յանդիման**, *before, in front, evidently, publicly*. govern the genitive and the dative.

Մեկուսի, *apart, aside*. governs the ablative.

Յայսկոյս, *on this side*. governs the genitive.

Յայդ կոյս or **յայնկոյս**, *on that side, beyond, behind*. govern the genitive.

Յառաջ կոյս, *forwards*. governs the genitive.

Յետ կոյս, *back, backward, behind*. governs the genitive.

Ի վեր կոյս, *onward*. governs the genitive.

Ի վայր կոյս, *downward, downwards*. governs the genitive.

Դէպ վերոյ or **դեր ՚ի վերոյ**, *above, higher, over than*, govern the dative and the ablative.

Որպէս, *as, like*. governs generally the accusative.

Դեր քան, ՚ի վերոյ քան, դեր ՚ի վերոյ քան, *above, higher, over than*, govern the accusative.

Առաւել քան, *over, above, more than*. governs the accusative.

Անդր քան, *beyond, further*. governs the accusative.

Յառաջ քան or **հախ քան**, *before, first than*. govern the accusative.

Արտաքոյ քան or **արտաքս քան**, *out than*. govern the accusative.

Յետոյ քան, *after than*. governs the accusative.

Some prepositions are rarely placed after the nouns.

ADVERB

An Adverb denotes the circumstances of a verb, or of an action.

A COLLECTION OF ADVERBS

Այժմ, այժմու, արդ, զարդիս, *now, at present, actually, newly, recently*.

Այժմէն, *already, hence, from this time*.

Այսօր or **'ի սերկեանս**, **'ի սերկեան առուր**, *to-day, in this day*.

Վաղիւ, *to-morrow*.

Երեկ or **յերեկն**, *yesterday*.

Եռանդ or **յեռանդն**, *the day before yesterday*.

Ընդ երեկս, *in the evening, towards the evening*.

Գիշերի, գիշերայն or զգիշերայն, by night, in the night, in the night time.

Զմիջառուրբ, at noon-day.

Վաղ քաջ, early, betimes.

Այգուն or այգուց, in the morning.

Վաղ ուրեմն, վաղու ևս, ի վաղուց, already.

Յայսմհետէ or այսուհետև, henceforth, henceforward, hereafter.

Յորմէհետէ, since.

Յետոյ, զկնի, ապա, after, afterwards.

Երբեմն or մերթ, sometimes, now and then, from time to time.

Իբրև, երբ, յորժամ, մինչ, when, while, whilst.

Միշտ, յար, յարաժամ, հանապազ, ցանկ, յաւէժ, յաւէտ, always, ever, continually, every moment, evermore, for ever, eternally.

Դեռ, դեռ ևս, տակաւին, yet, still.

Մինչդեռ, այն ինչ, when, while, whilst, as long as.

Մինչև, till, untill.

Չև, չև ևս, մինչև, not, not yet, not as yet.

Յայնժամ, then.

Յայնժամ, till then.

Առժամայն, նոյնժամայն, նոյնհետայն, forthwith, very soon, in a moment, immediately, incontinently.

Յանկարծ, յանկարծուստ, յեղակարծ, suddenly, on a sudden, all of a sudden, unawares, in an unexpected manner.

Արագ, երագապէս, փոյթ, soon, as soon as, quickly, speedily, readily.

Ճեպով, շտապաւ, hastily, in haste.

Հուպ, հուպընդ-հուպ, presently, shortly, by and by, forthwith.

Հազիւ, հազիւ իմն, scarce, scarcely.

Իսկոյն, իսկ և իսկ, immediately, incontinently, forthwith, instantly.

Անագան, անագան ուրեմն, late, unseasonably.

Ուր ուրեմն, scarcely, rarely.

Տակաւ, տակաւ տակաւ, առ սակաւ սակաւ, by little and little, by degrees.

Աստ or աստանօր, here.

Աստէն, hence; here; in this world.

Աստի, աստուստ, hence, from hence.

Այսր, here.

Այսրէն, here, hitherward; by this way.

Այտի, thence, from thence.

Այդր, այդանօր, there.

Անդ, անդր, անդանօր or անտանօր, there.

Անդէն, thence, there: forthwith.

Անտի, անդուստ, thence, therefrom.

Անդստին, thence, from, since.

Յայս կոյս, on this side.

Յայնկոյս, on that side.

Արտաքս, 'ի դուրս, out, abroad.

'ի ներքս, ներքոյ, within, inwardly.

Հեռի, 'ի բաց, 'ի բացեայ, far, afar, far off.

'ի բացուստ, 'ի հեռաստանէ, from afar, from a great distance.

Մօտ, 'ի մօտոյ, near, nearly, at hand, closely.

Ստորեւ, 'ի ստորեւ, 'ի վայր, below, under, hereunder, beneath.

'Ի վեր, 'ի վեր անդր, up, upon, above, hereupon.

'Ի վերուստ, from above.

Ուր, ուրանօր, where.

Ուր ուրեք, where.

Ուստեք, from some place.

Ամենայն ուստեք, from every places.

Յառաջոյ, յառաջ կուսէ, from before.

Յետոյ, after, back, backward, behind.

Յետուստ, յետ կուսէ, 'ի թիկանց, from behind.

Յժ, յոր կոյս, ընդ որ, where, which way.

Այլուր, somewhere else, elsewhere, in another place.

Այլուստ, from elsewhere, from another place.

Միանգամ, առ անգամ մի, առ մի նուազ, once, at one time.

Երկիցս, twice.

Երիցս, thrice.

Չորիցս, four times over.

Հնգիցս, five times over.

Վեցիցս, six times over.

Նախ, նախ առաջին, զառաջինն, first, at first, the first time, in the first place, at the beginning, before.

Երկրորդ, ապա, secondly, after, then.

Մի — միւս, one — another, first — in the second place.

Քանիցս, քանիցս անգամ, how often, how much time, how many times.

Բազում անգամ, յովակի, յաճախակի, յոքնակի, oft, often, mostly, many or several times, frequently.

Մի ըստ միջէ, one after another, orderly.

Մի քան զմի, one more than another.

Փոխանակաւ, փոփոխ, by turns, reciprocally, interchangeably, mutually.

Հետ զհետէ, successively, one after another.

Կրկին, կրկնակի, doubly, twice.

Դարձեալ, վերստին, միւսանգամ, անգրէն, again, moreover, once more.

Ի վերջէ or ի վերջոյ, last, lastly, at last.

Ե՞ր, զի՞, զմի՞, հի՞մ, առի՞մ, ընդէ՞ր, է՞ր, վասն, վասն է՞ր, յո՞յր սակս, է՞ր ո՞ւմ, առի՞նչ, why? wherefore? for why? for what reason?

Զի՞նչ, what? which?

Զի՞ւրդ, ի՞բր, ո՞րպէս, how? in what manner? why?

Ո՞չ, ո՞չ ապաքէն, is it not?

Քանի՞օն, how much?

Ի՞ւ, ի՞ւ իւիք, by which? how?

Մի՞, մի՞թէ — եթէ՞, or — either?

Ո՞ւտ, from whence?

Ե՞րբ, յո՞րժամ, when?

Այո՛, yes.

Արդարեւ, յերաւի, հաւաստեալ, իսկապէս,

անշուշտ, truly, verily, certainly, surely,
indeed, in truth, assuredly, infallibly, un-
doubtedly, justly, really.

Կարի՛ քաջ, very well.

Ապաքէն, արդեօք, truly, verily.

Գրեթէ, գո՛գ, գոգցե՛ս, almost, nearly, as
it were, pretty near.

Օ՛ն և ծն, so, thus.

Գուցէ, գուցէ թէ, գուցէ երբեք, թերևս,
արդեօք, իցէ թէ, իցէ զի, perhaps, lest,
it may be.

Մի՛թէ, մի՛ արդեօք, may it be.

Չ, ո՛չ, no, not.

Եւ ո՛չ, nor, neither.

Ո՛չ ևս, no more.

Ո՛չ բնաւ, ամենեւին ո՛չ never, by no means.

Ոչ ինչ, nothing.

Այլ ո՛չ ևս, no more.

Մի՛, մի՛ բնաւ, մի՛ երբեք, մի՛ լիցի, մի՛ իւրեք,
no, not, never, by no means.

Օ՛ն անդր, forbear.

Քա՛ւ, God forbid, forbear.

Միայն, եւեթ, լոկ, սոսկ, only, but.

Միայնակ, միայն ընդ միայն, singly, solely.

Մի, մի, one by one.

Մեկուսի, ուրոյն, առանձինն, առանձնակի,
apart, aside, asunder, separately, singly,
particularly.

Ահա՛, behold, lo, see, there.

Ահաւասիկ or աւասիկ, behold, here.

Ահաւադիկ or աւադիկ, behold, there.

Ահաւանիկ or աւանիկ, there behold.

Նա՛մ, մանաւանդ, նա՛մ մանաւանդ, այն զի,
յաւէտ, առաւել, ավել, ավել, rather,
more, than, nay, chiefly.

Ինձէն, by my-self.

Քեզէն, by thy-self.

Մեզէն, by our-selves.

Ձեզէն, by your-selves.

Այժմէն, from since, from this time.

Ինքնին, by himself.

Գլխովին, almost, quite, totally.

Բոլորովին or բոլորովմբ, wholly, totally,
entirely.

Կամաւ or կամովին, voluntarily, willingly.

Երբեք, ever, at any time.

Ուրեք, in some place.

Ուստի, whence, from whence.

Կարի, too, much, most, too much.

Իւրովի, by himself.

Ձրի, freely, for nothing, gratis.

Ուժգնակի, violently, vehemently.

Կողմնակի, side-ways, obliquely.

Ուղղակի, directly, perpendicularly, in a
straight line.

Ձեռամբացի, with or by hand.

Նշանացի, with a sign.

Աքացի, by or with kicking.

Հայերէն or հայեցի, in Armenian.

Եբրայեցերէն, in Hebrew.

Հրէարէն, in the Jewish language.

Յունարէն, in Greek.

Իենդանւոյն, alive.

Ազգովմբ, nationally, with whole family.

Ամենեւիմբ, wholly, totally.

Դիւրաւ or հեշտեալ, easily, readily, without trouble, at leisure.

Բնաւ, totally, almost, ever.

Խստիւ, severely, cruelly, rudely, hardly.

Կանխաւ, before, beforetime, formerly.

Ճշդիւ, exactly, sparingly.

Ճշմարտիւ, truly, indeed, really, certainly.

Մեղմով, softly, gently, slowly, mildly, quietly, peaceably.

Բարւոք or բարւոքապէս, well, rightly.

Ի բնէ, naturally, by nature, radically, originally.

Յառաջնմէ or յառաջուց, before, already, primitively, formerly.

Ի մասնէ, partly, in part.

Յոյժ, too, much, too much, very much, most.

Յարժանի, worthily, justly.

Առաւօտու or առաւօտուց, in the morning.

Յանչափս, exceedingly, excessively, immoderately, extremely.

Մարդկօրէն, մարդկաբար, մարդկապէս, humanly, as a man.

Արտաքուստ, from without, outwardly.

Յայնմ հետէ, thenceforth, thenceforward.

Նոյնչափ, so much, so many.

Միանգամայն, at once, together.

Ի հարեանցի, superficially, carelessly.

Արագ արագ, fast, hastily, quickly, speedily, soon.

Որպէս, as, how.

Որզան, որբար, որդոն, as.

Համօրէն, totally, wholly, altogether.

Ընդ վայր, in vain, needless, to no purpose.

Այլնդայլոյ, diversly, otherwise, contrarily.

Ընդ ամենայն, altogether, totally, wholly.

Եւս քան զէս, more and more.

Այսպէս, սոյնպէս, so, in this manner.

Այդպէս, դոյնպէս, so, thus in that manner.

Այնպէս, նոյնպէս, thus, in that manner.

Նմանապէս, in like manner, so, thus.

Նոյնօրինակ, alike, so, thus.

Միօրինակ, alike, equally, in the same manner.

Զիարդ, որպէս զիարդ, as, like how.

Զորօրինակ, as, for example.

Զարաջար, badly, sadly, ill, miserably, cruelly.

Այլապէս, այլազգաբար, diversly, otherwise.

Յայտնի, յայտնապէս, evidently, clearly, openly, publicly.

Մեկին, մեկնօրէն, explicitly, plainly, openly, clearly.

Լու 'ի լու, publicly, openly.

Ծածուկ, 'ի ծածուկ, ծածկաբար, զանխաբար, secretly, in secret, under hand.

Լռելայն, լռիկ իմն, silently, tacitly, quietly.

Դիւրաբար, easily.

Բռնի, բռնաբար, forcibly, by force, violently.

Դժուարաւ, hardly, not easily, scarcely.

Ի հարկէ, հարկաւ, necessarily, inevitably.

Յակամայս, unwillingly, forcibly, with regret.

Կամակար, ի կամակարուց, willingly, voluntarily, readily.

Զուր, ի զուր, տարապարտուց, վայրապար, ընդ վայր, ի նանիր, in vain, vainly, to no purpose, without any reason.

Յանդէպս, unfitly, improperly, amiss, absurdly.

Յանդէտս, ignorantly, unknowingly.

Նենգաւ, by fraud, fraudulently, deceitfully.

Ի մերկուց, nakedly.

Հետի, հետիոտս, on foot.

Նորոգ, newly, recently, freshly, lately, just now.

Այսչափ, այսքան, so much, so many.

Այդչափ, այդքան, so much, so many.

Որչափ, որքան, as much, how much, how many, as far.

Համանդամայն, միանգամայն, ի միասին, առ հասարակ, together, altogether, all at once, wholly, totally, completely, entirely, in the mean while.

Շատ, much, many, greatly, a great deal, very, enough.

Յաւէտ, առաւել, more, at most, too much, very much.

Առաւել ևս, more than.

Սակաւ, սակաւ մի, սակաւիկ ինչ, խուն մի, խուն ինչ, փոքր մի, դոյզն ինչ, փոքր ի

շատէ, little, but little, some, somewhat, something, less, in a small quantity.

Բաւականապէս, sufficiently, well enough, duly, tolerably.

CONJUNCTION

A Conjunction is an indeclinable word which connects the parts of speech together, or one sense with another.

A COLLECTION OF CONJUNCTIONS

Եւ, և or ու, and, or.

Եւս, ևս և, և ևս, այլ, այլև, նաև, նաևս, իսկ, դարձեալ, also, too, still, yet, more, even.

Կամ, և կամ, կամ թէ, թէ, եթէ, or, either.

Այլ, բայց, սակայն, համայն, այլ սակայն, բայց սակայն, բայց միայն, բայց եթէ, միայն, միայն թէ, քան թէ, եթէ ոչ, but, only, unless, except, save, nevertheless, notwithstanding, however, yet, provided, upon condition that, if not.

Թէ և, թէպէտ, թէպէտև, though, although, however.

Թէ և ոչ, though not.

Ոչ եթէ, իբր ոչ եթէ, no, not.

Ո՛չ միայն, not only.

Ա՛յս է, այն է, նա՛ է, այսինքն, այսինքն է, it is, that is to say, to wit.

Որպէս, իբր, իբրեւ թէ, որպէս այն թէ, իբր այն թէ, as, if it were.

Ըստ որում, as, how.

Օրինակ իմն, զորօրինակ, as, for example.

Ա՛րդ, և արդ, այլ արդ, բայց արդ, իսկ արդ, ապաքէն, then, therefore, in consequence, now.

Ա՛յն զի, rather.

Զի, քանզի, վասն զի, որպէս զի, փոխանակ զի, այնու զի, այն զի, նա զի, որովհետեւ, մինչ, for, because, that, whereas, forasmuchas, in order to, to the end that, since.

Ուր, where.

Որ, that.

Ապա, ուրեմն, ապաքէն, ապա ուրեմն, նա ուրեմն, ուստի, վասն որոյ, այսր աղաքաւ, սմին իրի, դմին իրի, նմին իրի, այսու հետեւ, then, therefore, wherefore, in or by consequence, for this reason.

Քան, քան թէ, առաւել, մանաւանդ, յաւելտ, նա՛, թող, թէ, than, rather, at most, on the contrary.

Մինչ, մինչև, մինչզի, անգամ, զի, զի և, so that, till, untill.

Թէ, եթէ, իսկ թէ, ապա թէ, ապա եթէ or ապեթէ, if.

Ապա թէ ոչ, otherwise.

Գէթ, գոնէ, գոնեայ, at least.

Թէ, եթէ, և թէ, զի, բայ, բամ, որ, that.

INTERJECTION

An Interjection expresses the passions of the soul.

A COLLECTION OF INTERJECTIONS

Երանի, երանի թէ, յանկարծ, իցէ թէ,
իցիւ, ո՛վ, օ՛շ, would to God, may it be!

Ո՞, ո՛վ, ո՛վ թէ, բա՞բէ, վա՞շ, oh! oh! wonderful! see! o God!

Ո՛, ո՛վ, ո՛հ, ո՛հ ո՛հ, է՛հ, ը՛հ, վայ, վայ վայ,
ա՛ա, ափսոս, աղէտ, աւանդ, եղճեկ, բա՞բէ,
oh! alas! woe be to! poor! wretch that!

Վա՛շ, վա՛շ վա՛շ, ո՛հ ո՛հ, oh joy!

Վա՞հ, վա՞շ, ո՛հ, յէ՛հ, ե՞հէ, հը՞, հը, այ, է՞,
a! ah!

Ա՞յ, ո՛վ, իշտ, այի, o! fie! pish!

Աղէ, հապա, օն, հա՞, come, come on,
cheer, well well.

Թո՛ղ, forbear.

Ա՛ծ, բե՛ր, bring, come.

Ե՛կ, է՛կ բե՛ր, come, come bring.

and the question of the future of the
 world is a question of the future of the
 world.

and the question of the future of the
 world is a question of the future of the
 world.

and the question of the future of the
 world is a question of the future of the
 world.

and the question of the future of the
 world is a question of the future of the
 world.

and the question of the future of the
 world is a question of the future of the
 world.

and the question of the future of the
 world is a question of the future of the
 world.

and the question of the future of the
 world is a question of the future of the
 world.

and the question of the future of the
 world is a question of the future of the
 world.

S Y N T A X

Syntax is the due conjunction or connexion of the parts of speech.

Substantives agree with each other in three ways.

1. When another substantive is added to express and explain the former more fully, as, *Աղէսոյս որդին հանդերձ. with Cleopatra his daughter. Եւ Աղէսոյս ընդ որոցից իւր. he has given Cleopatra his daughter. Շրջել շնորհաբան իւրովք, շնորհաբան իսրայէլ. to visit his brethren the children of Israel.*

2. When one thing is said to belong to another, as, *Գիրք ծննդեան Հիսուսի Քրիստոսի՝ որդւոյ Դաւիթի՝ որդւոյ Դեբարահայն. the book of the generation of Jesus Christ, the son of David, the son of Abraam. Տալին վկայութիւն առաքեալքն շարունակեան Տեառն gave the apostles witness of the resurrection of the Lord.*

3. When a substantive or gerund like a verb governs another substantive, as, *Յետ ընդունելութեան գիտութեան ճշմարտութեան. after that we have received the knowledge of the truth. Եւստասիոսի ուսուցանես'ի Եւստասիոսի որոյ 'ի Հեթանոսս ամենայն Հրէայք*

էն. thou teachest all the Jews which are among the Gentiles *to forsake Moses*. Բայց զհօգոյն հայհոյութիւն մի՛ թողցի. but the *blasphemy against the (Holy) Ghost* shall not be forgiven.

Substantives agree with Adjectives when governed by the same, as, Մեզ հասկարաց լինելն նոյն՝ որք այժմ պատմեցան. unto us they did minister the things, which are now reported. Զծնողս անարգութ. disobedient to parents. Եղէզն շարժուն 'ի հողմոյ. a reed shaken with the wind. Գեղեցիկ 'ի տեսանել, և քաղցր 'ի կերակուր. that is pleasant to the sight, and good for food. Եւ 'ի նանց գլխաւորաց ոչ սակաւ. and of the chief women not a few. Ետես էր մի 'ի ծնէ. he saw a man which was blind from his birth. Եւ Աբրամ էր թաւառն յոյժ անասնով, և արծաւով, և ոսկեով. and Abram was very rich in cattle, in silver, and in gold. Բայց Ռաքէլ էր արեւեմեմ, և գեղեցիկ երեսօք. but Rachel was beautiful and well-favored. Ողջամիտս 'ի հաւատս, 'ի սէր, 'ի համբերութեան. sound in faith, in charity, in patience. Եւ Ռեմ 'ի յէնջ՝ եղիցի ձեր սպասաւոր. but he that is greatest among you shall be your servant. Արեւեմագոյն յորդէն նորա. the youngest of his sons.

The Comparatives govern generally the Accusative with the preposition *հան*, as, Զի

կարի՛ զօրաւորագոյն քան զմեզ եղեր. for thou art much mightier than we. Ս'եծ քան զյօնան է աստ. a greater than Jonas is here.

Also the Middle nouns govern different cases, as, Ահա Ադամ եղև իբրև զի 'ի մենջ. behold, the man (Adam) is become as one of us. Ս'լ սրբեցէ զանձն իւր 'ի կանանցածնաց. how can he be clean that is born of a woman? Եւ ոչ հեռի իսկ է յերաքանչիւր ուր մէկ 'ի մենջ. though he be not far from every one of us. Օչյլ ոչ յԱռաքելոց անորի ոչ տեսի. but other of the Apostles saw I none.

CONCORDANCE OF ADJECTIVES WITH SUBSTANTIVES

1. The adjective may be placed before or after the substantive; joined, or divided from it.

2. The adjective may or may not be of the same case or number with the substantive.

3. The governing preposition may be placed either before the substantive or adjective, or before both being repeated.

Examples.

Արեւանի և հոգնջենական բանին Աստուծոյ. by the word of God, which liveth and abideth of ever. Ս'եծաւն և հարարելուն և անձեռադործ խորանան. by a greater and more per-

*fect tabernacle, not made with hands. 'I վե-
 րայ Բերկոյ պարանոցի նորա. upon the smooth of
 his neck. Եփեացէս զմիս նորա 'ի սրբո՜ւմ Գե-
 շա՜ւ. seethe his flesh in the holy place. Վասն
 ամենայն եղևոյ զօրո՜ւնեանցն. for all the migh-
 ty works. Դարձան յԵրուսաղէմ՝ յանա-
 նեալ լեւնէն Ձիթենեաց. returned they unto
 Jerusalem from the mount called Olivet. Եւ
 Բեթաճեթս ևս քան զոյնս ցուցանէ նմա զգործս.
 and he will shew him greater works than
 these. Եւ պատժեաց Աստուած զՓարա-
 ւոնն պարծօր Բեթաճեթօր և չարօր և զտունն նո-
 րա. and the Lord plagued Pharaoh and his
 house with great plagues. Եւստի թէ շէնն աւե-
 լորդաւ հնացելով ծածկեացես զապարումս փեղ-
 կից խորանին յետոյ կողմանէ. the half-cur-
 tain that remaineth, shall hang over the back-
 side of the tabernacle. Ուր և լսեցեն զանա-
 նէ դո՛մէ Բեթէ, և զՅեհոնէ դո՛մէ հզօրէ, և
 զԲաղնէ դո՛մէ չգելոյ. for they shall hear of
 thy great name, and of thy strong hand, and
 of thy stretched-out arm. Եկն կին մի որ ու-
 նէր շիշ Էղոյ նարդեան՝ ալնո՛ւ Բեթաճեթոյ. there
 came a woman having an alabaster-box of
 ointment of spikenard, very precious. Տեսի
 զՏէր նստեալ յաթո՛ւ բարձրութեան և վե-
 րացելոյ. I saw also the Lord sitting upon a
 throne, high and lifted up. Տէր, զաչմ մի
 պանդէս և զարդար կորուսանիցէս. Lord, wilt
 thou slay also a righteous nation? 'I Տարդոյ
 Բեղա՛որէ նեհ գա՛որէ փրկեա՛ զիս. o deliver me
 from the deceitful and unjust man. Բայց շէ-*

վուէ միօջէ. from one shepherd. Օ բան էնչ
 Դեժ առ քեզ հասուցանիցեն, և զիս էնչ Դա-
 րարան ինքեանք դատեսցեն. Every great
 matter they shall bring unto thee: but every
 small matter they shall judge. Նա՛ աւանիկ
 աշխարհանի ի մի ցանկացեալ են, այս ինքն է՛
 երկնա-որին. but now they desire a better
 country, that is, an heavenly. Աւանց իրիք
 խղճելոյ. doubting nothing. Ի դալ Դար-
 շաբաթուն. the next sabbath (or sabbath-
 day.) Այլովք բանիւք բազմօք. with many
 other words. Առ այլ երնջովք. by the other
 kine. Ի դառնալ յեզ ի-բարանչի-ի չարեաց
 ձերոց. in turning away every one of you
 from his iniquities. Ի վերայ միոյ ուրովք ի
 լեռանց. upon some mountain.

Notwithstanding the great licence in the
 use of adjectives the following rules must
 be generally observed.

1. The adjective placed after the sub-
 stantive must agree with it in number and
 case, as, քարամբք մեծամեծօք, with great
 stones. զօրութիւնք այսպիսիք, such mighty
 works.

2. The adjective placed before a substan-
 tive does not agree with it, excepting the
 monosyllable adjectives, as, մեծամեծ քա-
 րամբք, with great stones. այսպիսի զօրու-
 թիւնք, such mighty works. այլովք բանիւք,

with other words. 'ի սրբում տեղւոջ, in the holy place.

3. When a verb or participle is before the substantive and after the adjective, the adjective agrees readily with the substantive, as, աստուածայնով զինէ զօրութեամբ, he armeth with divine force. աստուածայնով զինեալ զօրութեամբ, armed with divine force.

4. An adjective with the article or the letter distinctive of the person, placed before a substantive, agrees with it in number and in case, but not always, as, մեծաւն և կատարելոյն և անձեռագործ խորանաւն, by a greater and more perfect tabernacle, not made with hands.

5. When there are many substantives before one adjective only, the adjective is in the plural, and agrees with them, as, Սաւուղ և Յովնաթան սիրելիք և գեղեցիկք և վայելուչք, Saul and Jonathan (were) lovely and pleasant.

6. The governing preposition is joined to the case which precedes it, whether substantive or adjective, as, յանուանեալ լեռնէն, from the mount called. 'ի մարդոյ մեղաւորէ նենգաւորէ, from the deceitful and unjust man.

7. When the adjectives or substantives placed before are joined with the conjunction և, and, the governing preposition is applied to all, as, յանեղծ և յանարատ և յանթաւամ ժառանգութիւնն, to an inheritance

incorruptible, and undefiled, and that fadeth not away. 'ի հնազանդութիւն և 'ի հեղումն արեանն, *unto obedience and sprinkling of the blood.*

8. When the adjective or substantive placed before is simple, and many substantives or adjectives follow, the governing preposition governs the first word, and the second and third which follow; however not always, as, 'ի չար խորհրդոց, 'ի բանից և 'ի գործոց, *from evil thoughts, words, and works.* զայր արիւնահեղ և զնենգաւոր, *the bloody and deceitful man.*

CONCORDANCE OF PRONOUNS

The personal pronouns *ես*, *I*, *դու*, *thou*, *ինքն*, *he or himself*, are substantives, and as substantives agree with adjectives, as, *Վասն ձեր կեղծաւորաց*, *of you hypocrites.*

Ինքն signifies sometimes *self*, as, *Ես ինքն մարդ եմ.* *I myself also am a man.*

The definitive pronouns *սա*, *դա*, *նա*, *he (she, it)* are substantives, and so agree with adjectives, as, *Դոքա յետինքդ.* *these last.* *Եւ կամ ինքեանք սոքա ասասցեն.* *or else let these same here say.*

The definitive pronouns *սոյն*, *դոյն*, *նոյն*, *this, that, same*, are adjectives, and so agree with substantives, as, 'ի *սոյն* or 'ի *սմին աւուր.* *on this day, or in the course of this day,*

or to-day. Ըստ դմին օրինակի. in the like manner. 'Ի նմին զանդուածոյ. of the same lump. Յորոգայթ 'ի նոյն անկցի. into that very destruction let him fall. Եւ ամին այսմիկ զամենայն փոյթ 'ի մէջ առեալ. and besides this, giving all diligence.

The definitive pronouns այս, this, այդ, այն, that, are generally adjectives, but sometimes substantives, as, Զինչ գործեցեր զայդ. what is this that thou hast done? Այս են ծնունդք որդւոցն Նոյի. these are the generations of the sons of Noah. Յայս երկուս պատուիրանս. on these two commandments. Որոց զայս ընդ միմեանս երդմունս արարեալ էր. who had made this conspiracy. Եթէ եղեալ իցէ ըստ բանիս մեծի այսորիկ. whether there hath been any such thing as this great thing is? 'Ի չարեացդ քոց յայդցանէ. of this thy wickedness. Թղթովդ այդուիկ. by this epistle. Ըստ ամենայն բանիցս այսոցիկ, և ըստ ամենայն տեսեանս այսորիկ. according to all these words, and according to all this vision. Երանի որ պահէ զբան մարգարէութեանս զայս. blessed is he that keepeth the sayings of the prophecy. Յազգէ յայդմանէ. of this generation. Անձինք ծառայից քոց այսոցիկ յիսնից. the life of these fifty thy servants. Կեցցեմ 'ի հիւանդութենէ ստտի իմմէ յայսմանէ. shall I recover of this disease? Զայն Մովսէս՝ զոր ուրացանն... զնա Աստուած իշխան և փրկիչ առաքեաց. this Moses, whom they re-

fused... the same did God send to be a ruler and a deliverer.

The possessive pronouns *իմ*, my, *քո*, thy, *մեր*, our, *ձեր*, your, *իւր*, his, his own, are adjectives. When they are without substantives, receive either the articles *ս*, *դ*, *ն*, or the adverbs *այսպիսի*, *անպիսի*, as, *Քո՛ւ է ամենայն ինչ, և 'ի քոյոցդ տուաւ քեզ*. all things come of thee, and thine own have we given thee. *Հանդեաւ յիւրոց գործոց անտի, որպէս և Աստուած յիւրայոցն*. he also hath ceased from his own works, as God did from his.

The pronouns possessive derived *իմային* or *իմոյին*, my, *ձերային* or *ձերոյին*, your's, are put before the substantives.

The pronoun relative *որ*, who, which, what, that, is substantive, and in different manners agrees with antecedent and following nouns, as, *Աչս' որովք ոչ տեսանիցեն, և ահանջս' որովք ոչ լսիցեն*, Eyes that they should not see, and ears that they should not hear. *Իուաւ 'ի նմանէ վասն որ 'ի Քրիստոս Յիսուս Հաւատոցն*, heard him concerning the faith in Christ. *Չի մի՛ ինչ եկեացէ 'ի վերայ իմ յորոց դուքդ ասէք*, that none of these things which ye have spoken come upon me. *Որում ինդրէ 'ի քէն՝ տուր, և որ կամի փոխ առնուլ 'ի քէն՝ մի՛ դարձուցաներ զերեսս*, give to him that asketh thee, and from him that would borrow of thee turn not thou away. *'ի վախճան աւուրցս այսոցիկ խօսեցաւ ընդ մեզ որդւոյն, զոր եղ ժառանգ*

ամենայնի, որով և զյաւիտեանսն արար, որ
 է լոյս փառաց, hath in these last days spok-
 en unto us by his son, whom he hath appoint-
 ed heir of all things, by whom also he made
 the worlds. Who being the brightness of his
 glory. Եւ պատմեաց Մովսէս Ահարոնի զա-
 մենայն պատգամսն՝ զոր առաքեաց զնա Տէր,
 and Moses told Aaron all the words of the
 Lord who had sent him. Եւ ամենայն արք-
 տան նորա՝ ընտոծինք և արծաթագինք՝ որ
 էին յաղզաց օտարաց, Թլփատեաց զնոսա,
 and all the men of his house, born in the
 house, and bought with money of the stran-
 ger, were circumcised with him. Յորոց դուն
 'ի խնդիր երթեալ էիր, which thou wentest
 to seek. Որոց զարիւնն Պիղատոս խառնեաց
 ընդ զոհսն նոցա, whose blood Pilate had
 mingled with their sacrifices. Առ որ մատու-
 ցեալ 'ի վէմն կենդանի, to whom coming, as
 unto a living stone. Որոյ սերմն իւր 'ի նմին,
 whose seed is in itself. Եւ Ժողովեցին, որ
 շատ, և որ սակաւ, and gathered, some more,
 some less.

The articles-distinctive-of the persons *u*
 of the first, *դ* of the second, *ն* of the third,
 besides showing the persons joined to the
 terminations of words, have also the force
 of the English articles *a* and *the*, and give
 energy and ornament, as, Տէր և Վարդա-
 պետ (without any article) Lord and Master,
 but with the article *u* so, Տէրս և Վարդա-
 պետս, it may have three senses: 1°. I who

am a Lord and a Master. 2°. This Lord and Master. 3°. My Lord and Master. So **Տէրդ և Վարդապետդ**, 1°. Thou who art a Lord and a Master. 2°. That Lord and Master. 3°. Thy Lord and Master. Likewise **Տէրն և Վարդապետն**, 1°. His Lord and Master. 2°. That Lord and Master. 3°. The Lord and the Master. **Զոյր զհետ ելեալ ես Արքայդ Խորայէլի**, after whom is the King of Israel come out? **Տեղիս անապատ է, և օրս տարաժամեալ**, this is a desert place, and the time is now past. **Զմինչ իրք են՝ վասն որոյ եկիքդ**, what is the cause wherefore ye are come? **Եթէ ընդ փայտ դալար զայս առնեն, ընդ չորն զմինչ լինիցի**, if they do these things in a green tree, what shall be done in the dry? **Ա՛ւ դու զորդիդ քո սիրելի, զոր սիրեցեր զԻսահակ**, take now thy son, thine only son Isaac, whom thou lovest. **Արտաքին մարդս մեր**, our outward man. **Զմինչ իցէ ՚ի մեռելոցն յառնել**, what the rising from the dead should mean? **Մեկնեցարուք ՚ի վրանաց արանց խոտասրտացդ այդոցիկ**, depart (I pray you) from the tents of these wicked men. **Յարանցս յայսցանէ եկելոցս ընդ մեզ**, of these men who have companied with us. **Ո՞վ արար զսուլն և զհամր, զականին և զկոյր**, who maketh the dumb, or deaf, or the seeing, or the blind? **Եկայք ՚ի հարսանիսս**, come unto the marriage. **Յոր ետդ իջանեմ**, in the midst whereof I dwell. **Յերիցուէ առ Վայիոս սիրելի, զոր ետդ սիրեմ ճշմարտութեամբ**, the

elder unto the well-beloved Gaius, whom I love in the truth. *Զի ուր եսն իցեմ, և դուք անդ իցեք*, that where I am, there ye may be also. *Զոր դուդ առնես*, that thou doest. *Որում դուն վկայեցեր*, to whom thou bearest witness. *Մինչ առ ձեզս եմ*, being yet present with you. *Զոր նայն առնէ*, what things soever he doeth. *Զոր սայս առնէ*, which this man hath done. *Տեսանիցեք զոր ընտրեացդ իւր Տէր*, *զի ոչ գոյ նման դորա յամենեցին 'ի ձեզ*, see ye him whom the Lord hath chosen, that there is none like him among all the people. *Ո'վ է որ ասէդ ցբեզ*, who it is that saith to thee. *Ընդ որում և համարձակեալդ խօսիմ*, before whom also I speak freely. *Զիշխանաց աշխարհիս այսորիկ ըզխափանելեացս*, of the princes of this world that come to nought. *Զիւրդ այժմդ տեսնէ*, but by what means he now seeth. *Որպէս և կանխաւն ասէի*, as I have also told you in time past. *Իսկ յոր ոչն իցեն սոքա մերձ*, *կոյր է և զաչացու*, but he that lacketh these things is blind, and cannot see afar off.

CONCORDANCE OF VERB

The verb which is not a participle, or infinitive, is governed by a nominative, as, *Իսկզբանէ արար Աստուած զերկին և զերկիր*, in the beginning God created the heaven and the earth. *Եւ երկիր էր աներևոյթ և*

անպատրաստ, and the earth was without form, and void. Եւ Հոգի Աստուծոյ շրջէր 'ի վերայ ջուրց, and the Spirit of God moved upon the face of the waters.

The participle and the infinitive are often governed by a genitive, as, Նախ ծնանին, մինչև է մտեալ առ նոսա մանկաբարձաց, they are delivered ere the midwives come in unto them. Բանալ երկնից, և իջանել Հոգւոյն սրբոյ... և գալ ձայն յերկնից, the heaven was opened, and the Holy Ghost descended.... and a voice came from heaven.

In like manner are governed the preter-perfect, and the preter-plu-perfect tenses formed by a participle, and a substantive verb, as, Եւ ոչ գիտէր Յակովբ' թէ Ռաքելայ կնոջ իւրոյ գողացեալ էր զնոսա, for Jacob knew not that Rachel had stolen them. Դարան գործեալ է նմա 'ի նոցանէ արանց աւելի քան զքառասուն, there lie in wait for him of them more than forty men.

The accusative cannot properly govern a verb, but is subject to it, as, Եւ արդ որովհետև ազգ եմք Աստուծոյ, ոչ պարտիմք համարիլ ոսկւոյ՝ կամ արծաթոյ՝ կամ քարի, որ 'ի ճարտարութենէ և 'ի մտաց մարդկան քանդակեալ իցէ՝ զաստուածականն լինել նմանող, forasmuch then as we are the offspring of God, we ought not to think that the Godhead is like unto gold, or silver, or stone, graven by art and man's device.

The nominative of nouns agrees gene-

rally in number with a verb which is not a participle or infinitive, excepting those without singular number, or collective, as, *Յաւրեալ ալ ազգ, որ ոչ ճանաչէին զՏէր*, there arose another generation after them, which knew not the Lord. *Եկն միաբան բազմութիւնն, և խռնեցաւ, զի լսէին յիւրաքանչիւր լեզուս խօսել նոցա*, the multitude came together, and were confounded because that every man heard then speak in his own language. *Եւ ժողովուրդն ակն ունէր Զաքարիայ, և զարմանային ընդ յամեն նորա*, and the people waited for Zacharias, and marvelled that he tarried so long.

The nouns joined with the conjunction *և*, and sometimes agree, sometimes not, as, *Եւ մեծացաւ այրն յոյժ յոյժ, և եղև նորա ոչխար և արջառ յոյժ, ծառայք և աղախնեայք, ուղտք և էջք*, and the man increased exceedingly, and had much cattle, and maid-servants, and men-servants, and camels, and asses. *Եղեն իմ արջառ և ոչխար և էջք, ծառայք և աղախնեայք*, I have oxen, and asses, flocks, and men-servants, and women-servants.

When the noun or, pronoun is only one, the verb must be of the same person, as, *Եւ միայն մնացեալ էի, և սոքա ուր էին*, I was left alone; where had they been?

When the persons are different the verb agrees with the first, as, *Գալով զայցեմք ես և մայր քո և եղբարք քո, և երկիրս*

դանիցեմք քեզ, shall I, and thy mother and thy brethren, indeed come to bow down ourselves to thee to the earth? Յորժամ դու և նա միայն իցէք, between thee and him alone. Եթէ ես, և եթէ նոքա այսպէս քարոզէցաք, whether it were I or they, so we preach.

Sometimes the verb is supposed, as, Մէք կաւ, և դու ստեղծիչ մեր, և գործք ձեռաց քոյ ամենեքին մէք, we are the clay, and thou our Potter; and we all are the work of thy hand.

The verb active governs generally the accusative, as, Եւ արար Աստուած զմարդն 'ի պատկեր իւր. ըստ պատկերի Աստուծոյ արար զնա. արու և էգ արար զնոսա, so God created man in his own image; in the image of God created he him; male and female created he them. Եւ տնկեաց Աստուած զգրախտն յԵդեմ ընդ արևելս, և էգ անդ զմարդն զոր ստեղծ, and the Lord God planted a garden eastward in Eden; and there he put the man whom he had formed.

Sometimes the letter շ a sign of the accusative is supposed, as, Նա տայ ամենայնի կեանս և շունչ, և զամենայն ինչ, he giveth to all, life, and breath, and all things. Եւ առ մի 'ի կողից նորա, և ելից ընդ այնր մարմին, and he took one of his ribs, and closed up the flesh instead thereof.

The verb active governs secondly another accusative, as, Դու զո՞ առնես զքեզ, whom makest thou thyself? Թագաւոր զոմն ասէն

դՅիտուս, saying that there is another king, one Jesus.

The verbs active as well as the neuter and passive govern often their roots in the accusative, as, Սէր յաւիտենական սիրեցի զքեզ, I have loved thee with an everlasting love. Ամաչեսցեն զամօթ մեծ, they shall be greatly ashamed.

The verb passive governs generally the ablative, as, Զի լցցի որ ասացաւն 'ի Տեառնէ, that it might be fulfilled which was spoken of the Lord. Քանզի 'ի պտղոյ անտի ծառն ճանաչի, for the tree is known by his fruit. Զանաչեմ զիմն, և ճանաչիմ յիմոցն, I know my (sheep) and am known of mine.

The infinitive sometimes is noun, and sometimes verb.

The preposition 'ի put before an infinitive has often the signification of an adverb յԵՃԻՄ, Դիւչ, when as, 'ի տեսանէն զքեզ, բերկրեսցի 'ի միտս իւր, when he seeth thee, he will be glad in his heart.

The infinitive or the gerund with its verb increases the signification of it, as, Ունել ունէր պարծանս, he hath whereof to glory. Մի՞թէ Թագաւորելով Թագաւորեսցես, 'ի վերայ մեր, կամ տիրելով տիրեսցես մեզ, shalt thou indeed reign over us? or shalt thou indeed have dominion over us?

CONCORDANCE OF PREPOSITIONS.

Prepositions sometimes are put after the nouns; they change their places, and are redoubled, as, Ոյք հասեալ էին յԱստուծոյ իրաւանցն վերայ, who knowing the judgment of God. Մի ինչ պատճառս տալ հակառակորդին 'ի հայհոյութեան աղաքս, give none occasion to the adversary to speak reproachfully. Զհետ երթային բազումք 'ի Հրէից անաի, և 'ի պաշտօնէիցն եկամտից զՊաւղոսի և զԲառնաբայ many of the Jews and religious proselytes followed Paul and Barnabas. Յամենայն ժամ զբարեաց զհետ երթայք, but ever follow that which is good. Յորժամ 'ի պէսպէս փորձութեանց 'ի մէջ անկանիցիք, when ye fall into divers temptations. Հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ բարւոյ, that render evil for good.

Adjectives are often used as adverbs, as, Մեծաձայն կարդացէք, cry aloud. Երագս ընթանային, և թեթեւ դառնային, they ran and returned.

On the contrary sometimes adverbs are used as adjectives, as, Եղև նորա ոչխար և արջառ յոյժ, and had much cattle.

Negative adverbs ոչ, չ and չէ', no, not, sometimes are put after verbs, as, Եւ խոզ՝ զի թաթահերձ է, և կճղակս ունի, և որոճայ ոչ՝ պիղծ իցէ նա ձեղ, and the swine, though he divide the hoof, and be cloven-

footed, yet ye cheweth not the cud: he is unclean to you.

ACCENTS, OR NOTES OF PROSODY

1°. Շեշտ or շեշտանշան (') as, ծա՛ռ, բա՛ց, էս, ճանաչե՛լ, անդ, բայց, ո՛չ, մի, ո՛վ, զի՛նչ:

2°. Բռ-թ or բռանշան (') as, նախ, երկ-րորդ՝ դարձեալ՝ արդ՝ այնզի՛ այլ:

3°. Պարոյկ or ոլորակ (°) as, ո՞վ, զիա՛րդ, ո՛ւր: According to modern usage it is employed as an interrogative point, and as a note of admiration.

4°. Երկար (˘), as, բա՛բէ, վա՛շ, երուսաղէ՛մ Երուսաղէ՛մ:

5°. Սուղ (°) as, հո՛նազանդ, բո՛նութիւն, Սո՛րոբէ: It is put on the syllable to make it short.

6°. Թաւ (ˆ) as, Թիւˆ, Թաւˆոց: It is put by some moderns upon the letter լ to mark its pronunciation as a վ:

7°. Ապաթարց ('). It is rarely used.

8°. Ենթամիայ, the mark of division of a word (-).

PUNCTUATION

There are three Points in the Armenian.

1°. Ստորակէտ (,)

2°. Միջակէտ (.)

3°. Վերջակէտ (:)

OTHER MARKS

1°. Մակակէտ ('). It is put on the head of the letter *ի*, when it forms a preposition, as, 'ի, առ'ի:

2°. Պատիւ (^ի) mark of abbreviation, as, ՍՃ (Ստողած). Ա.Յ (Աստուծոյ). Քս (Քրիստոս). Քնի (Քրիստոսի). Տր (Տէր). Տն (Տեառն):

3°. Սիւն (,) which is one of the three columns of a entire; it is put sometimes to mark an entire *ա*, as, աշտորկ (աշտարակ), պարրկ (պարարակ):

4°. Երկորեակ (") which marks the vowels omitted, or the words shortened, as, ք"ղ"ք (քաղաք): ՅովՏ" (Յովհաննէս):

5°. Փակագիծ ().

6°. Պատուագիր. The sign, or substitute of a word, as, Յ (աշխարհ):

7°. Փակագիր, Cyper.

The letters of the *Armenian Alphabet* are used as the *Numbers*, generally with a line on the letter, so

ա̄,	1.	Ճ̄,	100.
բ̄,	2.	Ժ̄,	200.
գ̄,	3.	Պ̄,	300.
դ̄,	4.	Ն̄,	400.
ե̄,	5.	Տ̄,	500.
զ̄,	6.	հ̄,	600.
է̄,	7.	Շ̄,	700.
թ̄,	8.	պ̄,	800.
ժ̄,	9.	Ջ̄,	900.
Ի̄,	10.	և̄,	1000.
Լ̄,	20.	ռ̄,	2000.
Խ̄,	30.	ժ̄,	3000.
Ծ̄,	40.	ա̄,	4000.
Տ̄,	50.	բ̄,	5000.
Զ̄,	60.	գ̄,	6000.
Է̄,	70.	դ̄,	7000.
Տ̄,	80.	ե̄,	8000.
Ղ̄,	90.	զ̄,	9000.

NB. օ and ֆ being recent letters, are not included in the numeration.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
 A LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO
 545 EAST 57TH STREET, CHICAGO, ILL. 60637

001	1	
002	1	
003	1	
004	1	
005	1	
006	1	
007	1	
008	1	
009	1	
010	1	
011	1	
012	1	
013	1	
014	1	
015	1	
016	1	
017	1	
018	1	
019	1	
020	1	
021	1	
022	1	
023	1	
024	1	
025	1	
026	1	
027	1	
028	1	
029	1	
030	1	
031	1	
032	1	
033	1	
034	1	
035	1	
036	1	
037	1	
038	1	
039	1	
040	1	
041	1	
042	1	
043	1	
044	1	
045	1	
046	1	
047	1	
048	1	
049	1	
050	1	
051	1	
052	1	
053	1	
054	1	
055	1	
056	1	
057	1	
058	1	
059	1	
060	1	
061	1	
062	1	
063	1	
064	1	
065	1	
066	1	
067	1	
068	1	
069	1	
070	1	
071	1	
072	1	
073	1	
074	1	
075	1	
076	1	
077	1	
078	1	
079	1	
080	1	
081	1	
082	1	
083	1	
084	1	
085	1	
086	1	
087	1	
088	1	
089	1	
090	1	
091	1	
092	1	
093	1	
094	1	
095	1	
096	1	
097	1	
098	1	
099	1	
100	1	

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
 A LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO
 545 EAST 57TH STREET, CHICAGO, ILL. 60637

V E R S E

The antient Armenian Verses or Songs were not rhymed, as the following for example.

Երկնէր Երկին և Երկիր, Երկնէր և ծիրանի
ծով.

Երկն'ի ծովուն ունէր զկարմրիկ եղեգնիկն.

Ընդ եղեգան փող բոց ելանէր,

Եւ 'ի բոցոյն պատանեկիկ վազէր.

Նա հուր հեր ունէր.

Ապա թէ բոց ունէր մորուս,

Եւ աչկունքն էին արեգակունք:

But now they are rhymed generally and are composed from five Syllables to fifteen. The following few lines are specimens with their own translation in prose.

of 5 Syllables.

Սէր անուն Յիսուս

Սիրով քով շըմէա՛

Սիրտ իմ քարեղէն:

Jesus, whose name is a love, bind thou my heart of stone with thy love.

of 6 Syllables.

Եղեալ Հարսն անմահին ,
Երկնաւոր Փեսային :

Having been the bride of the immortal
celestial Bridegroom.

of 7 Syllables.

Արիաքար դո՛ւ մըրցեա
'Ի Հանդիսի ըստառին :

Valiantly fight thou in the public combat.

of 8 Syllables.

Սիրեա՛ զուսումն որով պատուիս
'Ի յերկնայնոց և 'ի յերկրիս :

Love thou instruction, by which thou
wilt obtain honor from Heaven, and on
earth.

of 9 Syllables.

Իսկաճեմ աղաւնի օդապար ,
Նոր Նոյեան տապանն է քոյդ դադար :

Thou dove, ever flying through the air,
the Ark of the new Noah is thy dwelling.

of 10 Syllables.

Այսօր երևի անտեսն 'ի բարձանց ,
Բանին դպրութիւնք բոլոր եղականք :

To-day the Invisible appears from on high; the knowledge of all creatures is discovered.

of 11 Syllables.

Բանաւոր ծառոց երևեցան ծաղիկք ,
Երփնազարդ գունով, անուշահոտ բուր-
մամբ :

Flowers of rational Plants appeared of various tints, and delicious odour.

of 12 Syllables.

Բոլորակ եմ կիսագունտ որպէս խորան ,
Բնութեամբ կայուն , անձամբ շարժուն ,
անտեսական :

I am a hemisphere round as a pavilion,
by nature firm, in reality moveable invisibly.

of 13 Syllables.

Գոչումն որոտման յետ հոսելոյն զանձրե-
կէնաց ,

Ամփոփեալ յերկինս, առ Առաքողն անդ-
րէն դարձաւ :

The roar of thunder having diffused the
rain of life, is recovered to the heavens,
returning to his Origin.

of 14 Syllables.

Բանիւ աւետաւոր բարառնաբար բարբա-
ռեացուք

Առքէզ եկեղեցի, դուստրը վերինն Սիոնի :

Let us cry aloud in joyful tidings address-
ing thee personally, O Church, daughter
of lofty Sion.

of 15 Syllables.

Որ 'ի վերայ ջուրցն գոլով ստեղծանէիր
դարարածս,

Իջեալ ի ջուրս Աւազանին, ծնանիս որդիս
Աստուծոյ :

Thou, who brooding on the waters didst
make creation, descending in the waters of
the Baptismal fount, dost give birth to the
Sons of God.

AG
1873

